

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

10 Nisan 2013 Çarşamba

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

10 Nisan 2013 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/756)

1:27

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:27

Nihat ERGÜN (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı)	(Kocaeli)	1:4, 20:26
Alim IŞIK	(Kütahya)	4:6, 8:9, 11
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	6:8, 19:20, 22, 23, 26
Ünal KACIR	(İstanbul)	8:9
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	8, 10:11
Ümit ÖZGÜMÜŞ	(Adana)	9
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	11:14
Nihat ZEYBEKÇİ	(Denizli)	14:15
Özgür ÖZEL	(Manisa)	15:17, 23, 24, 25
Osman AYDIN	(Aydın)	15, 17:19
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	19
Önerge		26:27
Nihat ERGÜN (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı)	(Kocaeli)	27

Açılma Saati: 10.17

Kapanma Saati: 13.00

10 Nisan 2013 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.17

BAŞKAN: M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

_____0_____

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli davetliler ve kıymetli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Yeterli çoğunluğumuz vardır, gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplantıyı açıyorum.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca hazırlanan ve 11/3/2013 tarihinde Başkanlığa sunulan ve Başkanlıkça 15/3/2013 tarihinde tali olarak Avrupa Birliği Uyum, Adalet, Plan ve Bütçe Komisyonuna; esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (1/756) esas numaralı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nı görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Tali komisyonlardan AB Uyum Komisyonu tasarımı görüşmüş olup rapor ve metni üyelerimize dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri açıyorum.

İlk sözü Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Nihat Ergün'e veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kıymetli basın mensupları; bugün burada sınai mülkiyet haklarıyla ilgili bir kanun tasarısını görüşmek üzere huzurlarınızdayız. Bu vesileyle, Bakanlığımız adına ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, son yıllarda, herkesin kabul edeceği çok önemli gelişmelere, önemli başarılarla imza atmış bir ülke. Özellikle, somut, ölçülebilir bir alan olduğu için ekonomide göstermiş olduğumuz performans tüm dünyanın dikkatini çeken bir performans olmuştur. Hangi alana baksak bakalım bu ilerlemeyi görebileceğimiz çok sayıda örnek vermek mümkündür. Bütçe disiplininin sağlanması, bankacılık sisteminin revize edilmesi, ekonomik ve siyasi istikrarın temini ülkemizi dünyadaki en güvenilir limanlardan birisi hâline getirmiştir. Biz, ekonomide sağlanan bu istikrarın ülkemizin rekabet gücünü artıracak politikalar için çok önemli ve sağlam bir zemin teşkil ettiğini ve etmeye devam edeceğini düşünüyoruz.

İktidarımızın ilk yıllarında ağırlıklı olarak makroekonomik reformlara odaklanmıştık. Artık, mikro politikalara daha fazla eğilme imkânına sahip olduk. Zira, bu ülkede kalkınma, gelişme gerçekleşecekse bu, özel sektör eliyle başarılı ve rekabetçi işletmeler ve sektörler eliyle olacaktır. Evet, Türkiye son yıllarda gerçekten büyüyor, kalkınıyor ancak ülkemizin bugünkünden çok daha büyük bir potansiyele sahip olduğunun da farkındayız yani potansiyelimizin altındayız aslında, çok daha büyük bir potansiyelimiz var. Evet, millî gelirimiz son on yılda 230 milyar dolardan 800 milyar dolar seviyesine yaklaştı ancak bu ülkenin 2 trilyon dolar millî gelir seviyesine ulaşabilecek potansiyeli de var, onun da farkındayız. İhracatımız on yıl içerisinde 36 milyar dolardan yaklaşık 153 milyar dolar seviyesine yaklaştı ama 500 milyar dolar ihracat yapabilecek potansiyele de sahibiz. Bunu başarmak, bu potansiyeli harekete geçirmek için hiç şüphesiz bilgi ekonomisine doğru daha hızlı bir şekilde yol almamız gerekiyor. 2023 yılında Türkiye'de araştırma geliştirme faaliyetlerinin millî gelir içindeki payını yüzde 3 seviyesine çıkarmak istiyoruz, bugün yüzde 1'ler seviyesindedir bu pay. Üretimimiz ve ihracatımız içerisinde yüksek teknoloji ve katma değerli ürünlerin payını yüzde 20-25'ler seviyesine çıkarmak istiyoruz.

Bakanlık olarak biz, yeni yapımla, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına dönüştükten sonra ülkemizin de bu dönüşümünü sağlayacak politikalara ağırlık veriyoruz. Türkiye'yi hem bilgi üreten hem de ürettiği bilgiyi teknolojiye ve ürüne dönüştüren, dünya piyasalarına sunabilen bir ülkeye dönüştürmek istiyoruz. Her zaman söylüyoruz: Türkiye dünyanın sadece önde gelen üretim merkezlerinden birisi olmakla yetinemez. Bu ülke, aynı zamanda, dünyada önemli bir teknoloji üretim merkezine de dönüşmelidir ve dönüşecektir.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; dünyada bilgiyi üreten ve daha önemlisi yöneten ekonomiler her geçen gün biraz daha ön plana çıkmaktadır. Kim bilgiyi üretiyorsa, kim bilgiyi yönetiyorsa onlar ön plana çıkıyor. Bu nedenle, bilgi ve onun pazarlanabilir ürün ve süreç hâline dönüşmüş formları başarı için en önemli girdilerden birisi hâline gelmiştir. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki işletmelerin rekabet gücünü artırmada finansal sermayenin yerini bilgi sermayesi almıştır. Facebook gibi, YouTube gibi, Twitter gibi örneklerle baktığımız zaman sadece iyi bir fikrin ve yeterli bir becerinin çok cüzi sermayelerle dev firmalar oluşturmak için yeterli olduğunu görüyoruz. Neredeyse sermayesiz bir şekilde iyi bir fikir devasa firmalar oluşturmak için yeterli hâle gelebiliyor. Yani, böylesine, bilgi ekonomisinin yoğun olduğu bir süreç yaşıyoruz. İşletmeler, artık, sahip oldukları fikrî ürünleri aktif ve önemli bir şekilde kullanarak katma değer üretme yarışının içine girdiler. İşte bu tür gelişmeler, bilimsel, teknolojik ve yenilikçi faaliyetlerin en somut çıktıları olan sınai mülkiyet haklarını küresel rekabetin etkili araçlarından birisi hâline getirdi. Samsung ve Apple gibi dünyanın en büyük bilişim firmaları arasında son dönemde yaşanan patent savaşları bu rekabetin boyutlarını gözümüzün önüne sermektedir. Günümüzde fikrî ürünlerden elde edilen lisans gelirleri yıllık 250 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Bilginin ticarileşme sürecinin en önemli ayağı olan sınai mülkiyet hakları işletmelerin büyümesi ve kârlılıkların artmasında çok önemli bir rol oynamaya başladı. Bugün dünyada öyle ünlü firmalar var ki bu şirketlerin belki de sadece marka değerleri diğer bütün aktiflerinin toplamından daha büyük rakamlara ulaşmaktadır.

Türkiye, diğer bütün alanlarda olduğu gibi son on yılda sınai mülkiyet hakları konusunda da yüksek bir performans gösterdi. Ülkeler arasında kıyasıya bir rekabetin yaşanmış olduğu bu alanda artık ülkemiz de bir aktör olarak ön plana çıkmaya başladı. Dünya Fikrî Mülkiyet Teşkilatının geçtiğimiz aylarda yayınlanan Dünya Fikrî Mülkiyet Göstergeleri Raporu'nda Türkiye'nin sınai mülkiyet alanındaki başarısı özellikle vurgulanmıştır. Bu rapora göre, Avrupa'da Türkiye, marka başvurularında 1'inci sıradadır, tasarım başvurularında 2'nci sıradadır, patent başvurularında ise 8'inci sırada yer almaktadır. Başvuru sayılarımızdaki artış 2013 yılında da devam etmektedir. 2013 yılının ilk iki ayında patent başvurularımızda yüzde 35, tasarım başvurularında ise yüzde 20'lik bir artış gözlenmektedir. Bilim ve teknoloji alanında uzun vadeli ve kalıcı çözümler üretme, etkin işleyen teşvik mekanizmaları geliştirme ve sağlam kurumsal yapılar oluşturma gayreti içindeyiz. Bu nedenle, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak öncelik verdiğimiz alanların başında sınai mülkiyet hakları ve sınai mülkiyet sistemi gelmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bir ülkenin kendi iç dinamiklerine uygun bir şekilde tasarlanmış ve etkin işleyen bir sınai mülkiyet sistemi o ülke için çok büyük bir rekabet avantajı anlamına gelmektedir. Hızla büyüyen, istikrarlı ekonomisiyle sınai mülkiyet haklarının gelişimi için bulunmaz bir ortama sahip olan Türkiye, kuşkusuz bu potansiyeli değerlendirmektedir ve değerlendirecektir. Ülkemizde iyi işleyen bir sınai mülkiyet mevzuatımız vardır ancak yine de bu sistemin nispeten aksayan taraflarını iyileştirmek gerekiyor. Daha da önemlisi, ülkemizin yeni dinamikleri doğrultusunda potansiyelimizi harekete geçirmek için birtakım yasal düzenlemelere ihtiyacımız var. Mesela, üniversitelerimizi de sınai mülkiyet sistemine etkin bir şekilde dâhil etmemiz bu alanda büyük önem taşımaktadır. Ancak bunu yaptığımız takdirde üniversitelerimizin yenilikçilik ekosistemi içindeki rollerini güçlendirmiş oluruz. Üniversitelerimizde yapılan araştırmaların nitelikli buluşlara dönüşmesini sağlamak için bu alanda tıkanan noktaları açacak bazı adımlar atmamız gerekiyordu, bunu da hazırlamış olduğumuz bu kanun tasarısıyla gerçekleştiriyoruz. Bu düzenleme ile hedeflediğimiz en önemli yeniliklerin başında üniversitelerin de kurumsal olarak patent sahibi olabilmeleri gelmektedir. Böylece, üniversitelerdeki buluşların tescil edilmesi ve ticarileşmesi süreçlerinin arkasına profesyonel ve çok güçlü bir destek koymuş oluyoruz. Elbette bu buluşların ticarileşmesinden elde edilecek gelire buluş sahibi öğretim üyelerini de ortak ediyoruz. Üniversiteler, gelirin en az yüzde 30'unu öğretim üyelerine vermek zorunda olacaklardır. Tabii ki rekabet artınca, buluş sahibi öğretim üyelerini ellerinde tutmak isteyen üniversiteler bu paydan gün geçtikçe öğretim üyelerine, buluş sahiplerine daha fazla verme eğilimine girecekler çünkü biz alt limiti koyduk: "Yüzde 30'dan aşağı veremezsiniz, yukarısı serbest, isterseniz yüzde 100'ünü buluşçuya verin." Böylece, öğretim üyelerinin tek tek takip etmeleri çok zor olan patent başvurularını üniversiteler yapacak ve patentlerin korunması süreçlerini de üniversiteler takip edecektir ama öğretim üyelerinin emekleri de korunmuş olacaktır.

Hazırlamış olduğumuz kanun tasarısıyla sınai mülkiyet mevzuatını Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ile getirilen yeniliklere de uyumlu hâle getiriyoruz. Sınai mülkiyet mevzuatının suç ve cezalara ilişkin hükümlerini kanunla düzenlemek suretiyle Türk Ceza Kanunu'na da uyum sağlamış oluyoruz. Daha önce suç ve cezalar kararnamelerle düzenlendiği için Anayasa Mahkemesi haklı olarak bunu iptal etmişti çünkü suçlar ve cezalar ancak kanunla düzenlenebilir Anayasa gereği. Dolayısıyla, şimdi, bu konudaki hangi eylemlerin suç olduğunu ve bu suçlara ne tür cezalar verileceğini kanunla düzenlemiş ve Anayasa Mahkemesinin de iptal kararının gerekçelerini yerine getirmiş oluyoruz.

Türk Patent Enstitüsünün kurumsal kapasitesini güçlendirmek ve bu kanun tasarısıyla kurumsal kapasiteyi güçlendirerek yeni gelişmeler karşısında Türk Patent Enstitüsünü daha dinamik, daha güçlü hâle getirmeyi amaçlıyoruz. Türk Patent Enstitüsünün kısa bir zamanda sınai mülkiyet alanında uluslararası bir otoriteye dönüşmesinin de önünü açmış olacağız. Ülkemizde son dönemde yapılan sınai mülkiyet başvuruları, bu başvuruların sayıları ülke olarak bu konuda belirli bir farkındalık düzeyine ulaştığımızı açıkça gösteriyor. Bundan sonra artık bu başvuruların niteliğine ve bu başvuruların ürüne, üretime dönüşmesine odaklanmış olacağız. Mesela, ülke olarak dünya çapında küresel markalar henüz oluşturamadık ama marka başvurularında Avrupa birincisiyiz. Bizde marka başvurularının ağırlığını şunlar oluşturuyor: Ben bir isimde markalaşma eğilimi görüyorsam bunu tescil ettiriyorum, ileride birisi bu konuda markalaşma eğilimine girerse ben tescil ettireyim, benden satın alsın bunu. Ben kendim markalaştırayım diye çaba son derece zayıf. Yani, marka tescili yapılıyor ve rafa konuluyor. Âdetâ markalar tescili yapıp yapıp dolaba kilitlenir bir hâle geliyor. Şimdi, marka sayılarında bu kadar artışın olması ekonomik olarak bize bir şey kazandırmıyor yani markayı tescil ediyoruz, dolabı kilitliyoruz. Hâlbuki bizim işimiz bu markanın dünyada dolaşması, piyasada dolaşması, ürünlerin üzerinde olması. Eğer markalar ürünlerin üzerinde değilse, dünya piyasalarında dolaşmıyorsa, popüler hâle gelip de bir firmanın değerini artıran, bir ürünün değerini artıran bir unsura dönüşmüyorsa sadece markayı tescil edip dolaba kilitlemekle bir şey elde edemeyiz. Şimdi, Patent Enstitüsünün kurumsal yapısında yaptığımız bu değişiklikle ve kanun değişikliğiyle markaları dolaba kilitlemek yerine, ürünün üzerine ve değere dönüşmesini sağlamaya, nitelikli markalar olmasına daha çok odaklanmış olacağız. Önümüzdeki süreçte, 2023 hedeflerimiz arasında en az 10 küresel marka oluşturmak ülkemiz adına son derece önemli bir gelişme olacaktır.

Hazırladığımız kanun tasarısıyla daha nitelikli bir sınai mülkiyet yapısı oluşturmak için köklü bazı değişiklikler getiriyoruz. Mesela, incelemesiz patent uygulamasını kaldırıyoruz. Bu da patentlerde nitelik artışına yol açacaktır. Mutlaka patentlerde bir inceleme raporunun oluşmasını, o konunun gerçekten yeni olduğunu, daha önce yapıp yapılmadığını araştırarak patent başvurusu yapanın da daha nitelikli başvuru yapmasını sağlamış olacağız. Faydalı model başvurularında da araştırma raporu koşulu getirilmektedir.

Tescil sürecini daha etkin hâle getirmek için önemli değişikliklerden birisi de tasarımlarda itiraz ücretini kaldırıyoruz. Eğer tasarıma birisi itiraz ediyorsa buna ücretsiz de edebilsin. İnceleyelim, gerçekten o itirazı haklıysa onu değerlendirelim. Coğrafi işaretlerin tescilindeki temel amaçlardan birisi, kalitenin ve aranan özelliklerin sürekliliğini sağlamaktır. Yani, diyelim, Antep baklavası. Coğrafi işaret tescilinde bunun özellikleri belirlenmektedir. İşte, hamuru şöyle olacak, içinde şu kadar şeker olacak, fıstığı böyle olacak, pişirmesi şu ölçülerde olacak, o zaman Antep baklavası olabilir ama kim yaparsa yapsın. Burada firma söz konusu değil, ürünün kendisi, coğrafi işaretin kendisi söz konusudur ve kim yaparsa yapsın, bu standartta, bu kalitede yaptığı zaman Antep baklavası unvanını kullanabilir, adını kullanabilir. Bunlar coğrafi işaretlerde sürekli hâle gelmeli, bu kalitenin korunabilmesi sürekli hâle gelmesi lazım. Bunun için eğer coğrafi işaret tescili yaptıysak -eski, mevcut sistemimizde- bununla ilgili kontroller on yılda bir yapılıyor. On yıl çok uzun bir süre. On yıl sonra yaptığınız kontrolde o coğrafi işaretin özelliklerine uygun üretim yapıp yapılmadığını tespit ettiğinizde çok geç kalmış olabilirsiniz. On yıl boyunca insanlara o özellikte olmayan ürün o özellikteymiş gibi sunulmuştur. Şimdi, bu yılı, bu süreyi bu kanunla iki yıla düşürüyoruz. İki yılda bir coğrafi işaret almış olan ürünlerin o özelliklere göre üretilip üretilmedikleri denetlenmiş olacaktır.

Patent ve coğrafi işaret tescillerinde Patent Enstitüsünün kararlarına itiraz hakkı da getiriyoruz, şu anda bu itiraz yok. Biz patenti tescil ettiyssek, coğrafi işareti tescil ettiyssek buna itiraz edecek kişi ancak mahkemede itiraz edebilir. Bizim yaptığımız yaptığımız, biz yaptıysak doğrudur, bir derdin varsa git mahkemeye anlat. Şimdi bunu kaldırıyoruz, mahkemelerin yükünü de azaltmış olacağız, biz de yanlış yapmış olabiliriz. Eğer gerçekten haklı gerekçeleriniz varsa ilk itirazınızı bize yapın patentte ve coğrafi işarete ve bu itirazınızı biz değerlendirelim. Eğer biz haklı buluyorsak itirazınızı hiç mahkemeye gitmenize gerek yok, biz iptal ederiz, gereken işlemi yaparız. Dolayısıyla, vatandaşlarımız ya da patentlere, coğrafi işaretlere itirazı olan insanlar bu itirazlarını enstitüye de yapabilecekler, doğrudan doğruya mahkeme masraflarıyla vesailerleriyle uğraşmak durumunda kalmamış olacaklar.

Ayrıca, itiraza dayalı bir sistem olan tasarım tescil sistemine yeni olmadığı anlaşılan tasarımların resen reddedilmesi uygulamasını da getiriyoruz. Birisi tasarım tescili getirmiş ama bir baktık, inceledik ki bu tasarım yeni değil, daha evvel başka yerde de başkası tarafından da yapılmış. Biz bunu gördüğümüz zaman enstitü olarak birisinin itiraz etmesini beklemeden de reddedeceğiz. İlla insanlar uğraşsınlar, bürokratik işlemler yapsınlar bunu istemiyoruz. Eğer biz enstitü olarak gördüysek, dana önce de elimize gelmişse bu tür şeyler... Ha, sen bir tasarım yapmışsın, biz tescil edelim, itiraz etmezse kimse yürüsün gitsin. Hayır, hâlbuki biz daha evvel böyle bir tasarımı tescil etmişiz, var elimizde veriler, o zaman resen bunu reddedebiliriz ama siz hâlâ bunun yeni olduğunu düşünüyorsanız, yeni olduğunu iddia ediyorsanız o zaman siz itiraz edebilirsiniz, onun yeniliğini, başkasından farklılığını ortaya koyarsınız o zaman tescil

ederiz. Yani, sistemde bu tür yenilikler getirilmektedir. Ayrıca suça teşvik eden ırkçılık, küfür içeren, terör örgütlerinin simgeleyen semboller gibi kamu düzenini bozan tasarımlar da resen reddedilebilecektir. Gene itirazınız varsa “Hayır, benim tasarımı küfür içermiyor, benim tasarımı ırkçılık içermiyor, benim tasarımı terör örgütlerini simgelemiyor, benim tasarımı kamu düzeniyle alakalı sorun oluşturmuyor.” diyorsanız tabii ki buna sizin de itiraz hakkınız olacaktır.

Alınan sınai mülkiyet haklarının korunması açısından çok daha disiplinli bir süreç başlatmış oluyoruz. Taklit ürünlerle mücadele kapsamında markayı taklit ederek depolamak marka ihlali olarak değerlendirilecek ve bu suçu işleyenler de bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin gün adli para cezası ile cezalandırılacaktır. Ayrıca, yakalanan taklit ürünlere de bu doğrultuda el konulmuş olacaktır. Patent, tasarım ve coğrafi işaret ihlali 1 milyon Türk lirasına kadar para cezası da verilebilecektir. Burada sadece bir kısmını sizlerle paylaştığım bu yenilikler gördüğümüz gibi hem başvuru sürecinde hem tescil sonrası hak aramada hem de tescil edilen sınai mülkiyet haklarının korunması noktasında çok önemli yenilikler içermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde yürürlükte olan sınai mülkiyet mevzuatının yenilenmesi amacıyla geçmiş yıllarda da kapsamlı çalışmalar yapıldı ancak ne yazık ki bu çalışmalardan nihai bir sonuç alamadık. Geçmişte yapılan bu çalışmalarda her sınai mülkiyet bileşeni için ayrı ayrı başlıklar hâlinde 450 maddeyi bulan kanun taslak ve tasarıları hazırlanmıştı. Bu kadar kapsamlı taslak ve tasarıların komisyonlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi ve yasalaşması ne yazık ki mümkün olmadı. Bu nedenle biz çok sayıda madde içeren ve birbirinden bağımsız, ayrı ayrı kanunlar hazırlamak yerine, çok önemli gördüğümüz ve sistem için gerekli gördüğümüz, aynı zamanda aciliyet kesbeden konuları 92 maddede topladığımız bu kanun tasarısını hazırladık. Bu kanun tasarısının hazırlanması sürecinde oldukça katılımcı bir yaklaşım benimsenmiştir. Özel sektör temsilcilerinin, ihtisas hâkimlerinin ve akademisyenlerin katılımıyla çalıştaylar düzenlendi ve tüm paydaşların görüşleri mümkün olduğunca bu tasarıda dikkate alındı. Ayrıca, kanun tasarısı İnternet üzerinden de görüşlere açıldı ve çok değişik görüşler o süreçte alınmış oldu.

Bugün sınai mülkiyetin tüm bileşenleri ve aşamalarında olumlu gelişmelerin yaşandığı bir dönemdeyiz. Sınai mülkiyet haklarıyla ilgili yasal çerçeveyi çok daha sağlam bir zemine oturtacak olan bu kanun tasarısının yasalaşmasının orta vadede ülke ekonomisine çok önemli katkıları olacağına yürekten inanıyorum.

Tasarının hazırlanmasında emeği geçen bütün arkadaşlarıma, bütün taraflara ve bu tasarının yasalaşması sürecinde yapacağınız değerli katkılardan dolayı tüm Komisyon üyelerimize teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım çok teşekkür ederiz.

Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, şimdi milletvekili arkadaşlarımızdan söz talebi var geneli üzerine.

Sayın Işık, buyurun efendim.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın saygıdeğer temsilcileri; öncelikle böyle önemli bir tasarı görüşmelerine başlamadan evvel hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanın açılış cümlelerinde ekonomideki performansın tüm dünya tarafından dikkatle izlendiği ve dünyanın dikkatini çektiği yönündeki cümlesini destekleme adına verdiği rakamlar için teşekkür ediyorum ancak gönül isterdi ki siyaset adına televizyonlarda söylenenlerden farklı olarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanının gerçek rakamları artışı ve eksisiyle burada vermesi hepimizi daha memnun ederdi. Bir taraftan 230 milyar dolardan 800 milyar dolara çıkan millî geliri söylerken, aynı dönemde 220 milyar dolardan 600 milyar dolara çıkan borcu da beraber söylemenin dürüstlük olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla, bir rakamı, ihracat verilerini 153 milyar dolara dayandıran Türkiye’nin ithalat verilerinin 225 milyar TL’ye dayandığını da söylemek dürüstlük adına bu Komisyon için çok önemli olacaktı. Onun için baştan bu yaklaşımı yadırgadığımı ifade etmek istiyorum. Bu Komisyonda her türlü doğru ve yanlış gerçek verilerle tartışılmaya alışılmıştır, dolayısıyla bir Sanayi Bakanına da böyle bir yaklaşımın daha doğru olacağını ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakan, -siz de ifade ettiniz- bugün AR-GE’ye ayırdığımız pay maalesef yüzde 0,8’ler düzeyinde, yüzde 1’in altında ama dünya ortalaması yüzde 2,5; gelişmiş ülkeler yüzde 3’ün üzerinde. Aynı coğrafyada zaman zaman yarışmak durumunda kaldığımız İsrail’in bugünkü payı yüzde 5. Şimdi, bir ülkenin bilim ve sanayi alanında, özellikle sınai mülkiyet hakları konusunda iddialı olabilmesi doğal olarak buna ayıracağı kaynaklarla yakından ilişkilidir.

Ben verdiğiniz rakamları memnuniyetle izlerken burada emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum. Marka başvurusunda Avrupa’nın birincisi olan Türkiye’nin bu başvuruları nasıl değerlendirdiğini de arkasından söylemenizi isterdim. Bu başvuruların ne kadarı örneğin isim tescilidir? Bazı ünlü sanatçıların isim ve markalarının tescilidir. Ne olmuştur? Bu başvuruların ne

kadarı tescillenmiştir? Aynı süreçte başvuruların sonuçlanma verileri yüzde olarak nasıldır bunu da öğrenmek isterim. Özellikle gerek tasarım gerekse patent başvurularındaki sıralamaların memnuniyet verici olduğunu ifade ederken sonuçlarının da kıyaslandığında nasıl bir durumda olduğumuzu görmek isteriz. Başvuru tamam ama sonuçlanma nasıl? Şu anda bu iş başvurularını değerlendiren kurumlarımızın buna yeterlilik düzeyleri nedir? Var olan teknik veya uzman personel açısından bu kurumun ihtiyaçları nedir? Öngörülen bu tasarıdaki bazı kadrolara neden ihtiyaç duyulmuştur? Örneğin, var olan daire başkanlarındaki değişime neden gerek duyulmuştur? Buradaki var olan daire başkanlarının acaba ileride müşavir olarak ihdas edilmesi öngörülen kadrolara aktarılması mı düşünülmektedir? Bunların da açık yüreklilikle bu Komisyonda paylaşılmasında yarar olduğunu düşünüyorum.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bugün, Türkiye 2002 yılında dünya ülkeleri arasında rekabet edilebilirlik endeksi açısından Dünya Bankasının yaptığı araştırma çalışmaları sonucuna bakıldığında 48'inci sırada iken 2012 yılı verileri itibarıyla 68'inci sıraya düşmüştür. Özellikle son üç yılda, 2009 yılında 54 olan sırasının son üç yılda 14 sıra gerilemesi ülkemiz açısından hepimiz için üzücüdür. Biz eğer dünyayla rekabet edeceksek, edebileceğsek öncelikle bu alana ayıracağımız payı mutlaka artırmak zorundayız, başka yerlerden kısılam ama bu alana verelim. Bir taraftan bu tür veriler geriye giderken, diğer taraftan da kişi başına düşen millî gelir açısından yine son üç yıl öncesi 58'inci sırada olan Türkiye'nin bugün 64'üncü sıraya gerilemiş olması düşündürücüdür. Evet, ekonomik büyüklük açısından ilk 16'da olan Türkiye -76 milyon- nüfus başına düşen millî gelir açısından değerlendirme yapıldığında dünyada 133 ülke arasında maalesef ancak ortalarda yer alabilmektedir. Bu da bizi üzmektedir. Bunun artırılabilmesinin yolu -hepinizin de takdir edeceği gibi- bilim ve sanayi alanında yapacağımız ilerlemelerle yakından ilişkilidir ve buradaki ilerlemelere doğrudan bağlıdır.

Özellikle, son dönemde Türkiye'de yakıt tasarrufu, enerji tasarrufu veya elektrikli araçla ilgili bazı donanımların geliştirilip Sanayi Bakanlığına bağlı ilgili kurum veya kuruluşlardan rapor alan olumlu çalışmaların bugüne kadar Hükûmet tarafından neden desteklenmediğinin gerçekten bilinmesi lazım. Bir taraftan enerjiyle sürekli, her gün yatıp kalkarken, enerjiye ayırdığımız payın cari açığa ciddi oranda yükselmekte olduğunu söylerken enerji tasarrufunu sağlayabilecek yerli imalatların neden desteklenmediğini gerçekten öğrenmek istiyorum. Diğer taraftan yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili yatırımlarda yerli payına verilecek desteğin daha yönetmeliğin bile çıkartılamamış olması, yerli katkının nasıl belirleneceğini bu ülkenin yetkililerinin daha hâlâ kurallarını koyarak belirleyememiş olması ülkemiz açısından gerçekten üzücüdür. Bu kanun çıkalı üç yıl oluyor ama buraya yatırım yapacakların hangi malların yerli veya yapılan yatırımda yerli katkı oranını nasıl belirleyeceğini ortaya koyan kriterleri belirleyememiş olması üzücüdür. Bu alanda yatırım onun için yapılmamaktadır. Dolayısıyla, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kendi alanına giren bu konularda daha aktif olmasını arzu ediyoruz, daha gönülden destek vermek istiyoruz. Evet, konuşmak çok güzel ama doğrularla beraber tüm verileri açıklığıyla burada sergilemek çok daha güzel olur diye düşünüyorum. 2013 yılının ilk iki ayında başvuruların yüzde 20-35 oranında artmış olması gerçekten sevindirici bir gelişme ama bu başvuruların mutlaka hızla sonuçlandırılması ve başvuruların da bürokratik engellerle boğulmaması gerektiğinin de altını çizmek istiyorum.

Sınai mülkiyet hakları ve sisteminin önemsenmesi hepimiz için çok doğru ve bununla ilgili gerekli donanımların da mutlaka oluşturulması, eksiklerinin giderilmesi hepimize düşen önemli bir görev. Özellikle üniversitelerde bu gelişmelere dâhil edilecek olan sınai mülkiyetle ilgili hakların kurumsal olarak değerlendirilmesi iyi düşünülmelidir. Bu yaklaşım en az işte, yüzde 30 düzeyinde bu patenti veya diğer sınai mülkiyet hakkına konu gelişmeyi sağlayan kişiye verilecek hak yetersizdir. Kurumsal olarak dediğimiz zaman, üniversitelerin, rektörün ve dekanın yazdığı ismin dışında emeği geçen insanları doğru tespit etme şansınız yoktur. Ben üniversiteden gelen bir insan olarak, yıllarını vermiş, araştırmaya ömrünü vermiş bir kişi olarak söylüyorum: Eğer kurumsal destek öne çıkacak şekilde bu sistemi kurarsak üniversitelerde yeni bir kavgayı başlatmış oluruz. O zaman buraya en az kişinin hakkının yüzde 50'nin altına düşmeyeceği şartını koymak zorundayız. Bence kurumsal hakların teşvikinden ziyade, üniversitede bu işe emek vermiş insanların patent hakkının korunması çok daha önemlidir, dünya da böyle çalışmaktadır. Aksi takdirde, kurumsal kimliği öne çıkaracak ve üniversite adına bu tescili daha büyük oranda onaylayacak bir sistemin doğru olmadığını düşünüyoruz. Evet, üniversitenin adı geçsin ama yüzde 30 hakkı öğretim üyesi değil, üniversite alsın. Üniversitenin hakkı yüzde 30'u geçemez diyelim çünkü orada çalışan araştırmacılara siz bu desteği sağlayamazsınız, üniversite yönetimlerini aşamazsınız. Bu kuralı koysanız da o üniversite yönetimleri kendi yakın çevrelerinin dışında kimseyi bu haktan yararlanırmazlar çünkü bazı üniversite yönetimlerinde değişiklik önceki yönetimin başlattığı çok olumlu çalışmaların tamamen bitmesine yol açmıştır. Yaşanan örnekler çoktur. Sizin Bakanlığınızın da destek verdiği projenin rektör değiştiği zaman tamamen durduğu örneklerini siz de biliyorsunuz Sayın Bakan. Onun için, bu konuyu kurumsal kimlikten çok emeği geçen insanların öne çıkacağı bir sisteme bağlamamız çok daha doğru olacaktır.

“Markalar tescil edilip dolaba kilitleniyor.” tespitinize ben de katılıyorum. Bu markaların tescili önemlidir ama markaların mutlaka uygulamaya geçirilmesi ve bunun desteklenmesi çok daha önemlidir. Ben hep şundan üzüntü duymuşumdur: Volvo gibi bir markanın satışa çıkarıldığı dönemde Türkiye Cumhuriyeti devletinin talip olarak alamamış olması önemli bir fırsatın kaçırıldığıdır. Bir taraftan yerli otomobil markası üretelim diye hepimiz çalışacağız, destekleyeceğiz, gönül desteği vereceğiz ama dünya gerçeklerinde böyle bir olayın olmayacağını bile bile, sadece iyimserlik pompalama adına bu konuları konuşmamızın, bence, doğru olmadığını düşünüyorum. Volvo’yu bu ülke alabilmeliydi veya onun gibi eş değer bir markayı bastırıp parayı alabilmeliydi. Onun için, bu konuda, bundan sonra, hiç olmazsa dünya markası hâline gelmiş bazı markalara talip olabilecek artık bir yapıya da kavuşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Diğer taraftan, 2023’te en az 10 küresel marka hedefinin iyi bir hedef olduğunu söylemek istiyorum. İnşallah bunu 10 değil, 20 markaya çıkarırız. Bu ülke neden 20-30 marka sahibi olamasın? Ancak, bunun temelinin ve sisteminin iyi kurulması gerektiğini de bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Yeni olmadığı tespit edilen tasarıların resen reddedilmesi hakkının kuruma verilmiş olması doğru bir uygulama değil Sayın Bakanım. Resen hiç kimse hiç kimsenin hakkını iade edemez. Bunun mekanizmasını farklı kurmamız lazım. Sizi isim olarak ya da şahıs olarak sevmeyen bir yetkili konumundaki bir bürokrat resen sizin başvurunuzu iade edebilir. Bunun hakkının aranması çok uzun zamanlar alabilir. Bu düzenlemeyi yeniden gözden geçirmemiz lazım. Marka ihlali suçuna, ilgili Ceza Kanunu’nun maddeleriyle paralel bir düzenlemenin getirilmiş olması önemlidir bu tasarıda.

Özetle, hâlen kurumumuzda çalışan personelin sıkıntısını giderecek, onları daha fazla güçlendirecek ama hiçbir şekilde özlük hakkı ve sosyal statü hakkı mağduriyetine yol açmayacak bir düzenlemenin de bu tasarı içerisinde olması gerektiğini düşünüyorum. Şimdiye kadar kurumda yaşanan personel sıkıntısının en azından bundan sonra objektif kriterler doğrultusunda, insanların hakkının teslim edilerek yaşanmaması temennisini de bir kez daha sizlerle paylaşıyor, emeği geçen herkese teşekkür ederek tasarının hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Biz de Sayın Işık, teşekkür ederim.

Söz sırası Sayın Susam’da.

Buyurun efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Bakanlığın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri, sektör temsilcileri, değerli Komisyon üyeleri, milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün önemli bir kanunu burada görüşüyoruz. Türkiye gibi bir ülkenin gerçekten sanayi mülkiyeti haklarıyla ilgili bir kanunu ayrıntılarıyla düzenleyip ve ülkemizde sanayi mülkiyetlerinin teşvik edilmesini ve sanayinin dünyanın geldiği nokta itibarıyla bilgiyi, teknolojiyi, AR-GE’yi ve inovasyonu ön plana alan bir sanayi politikasıyla dünya üzerinde rekabetçi ve katma değeri yüksek bir ihracat politikasıyla saygın bir ülke ve dünyanın 10 büyük ekonomisinden biri hâline gelmesi bizim en temel hedeflerimizden bir tanesidir.

Bu anlamıyla, bu kanuna bu çerçeve içerisinde bakıyor ve bu çerçeve içerisinde bu kanunun getireceği sanayimizi üniversitelerimizle iş birliği hâline dönüştürecek, üniversitedeki bilgi insanların bu konudaki katkılarını daha üst düzeye çıkartabilecek ve bilgiyi ürüne dönüştürebilecek, sanayiciyi teşvik eden anlayışı egemen kılan ve ülkemizdeki KOBİ düzeyindeki sanayinin bu bilgilerle bütünleşerek, birleşerek dünyada rekabetçi bir konuma gelmesi için teşvik edilebileceği bir kanun düzenlemesine Türkiye’de çok ihtiyaç vardır. Türkiye bugüne kadar bu konuda 4 tane kanun hükmünde kararname ve 2 tane kanunla çok karmaşık bir şekilde bugünlere kadar gelmiştir. Bugün yeniden bir kanun düzenlemesi noktasına varmış olduğumuz bu aşamada, maalesef her yanılla düzenlenmiş bir kanun yapmak yerine, torba kanunla mahkemelerin bozduğu bazı düzenlemeleri kanun hâline dönüştürüp, diğerlerini aynı şekilde koruyup 7’nci bir torba kanunla böyle bir sanai mülkiyetleri hakkında 7 tane kanunla birlikte yürüme noktasındayız. Gönülümüz arzu ederdi ki bu, hepsinin birleştiği tek bir kanun hâline gelip ülkede gerçekten sanayi mülkiyetleri hakkının doğru tanımlanabildiği ve kanun ve bürokrasi peşinde koşulduğu bir yapılanma olmaktan çıkıp net bir şekilde sanayinin teşvik edildiği ve yol haritasını görebileceği, hukuki bir alt zeminin olduğu bir kanun hâline gelmesini arzu ederdik.

Bu noktada, bu kanunla ilgili değerlendirmeleri yaparken Sayın Bakanın bazı söylemlerini de dikkatle izledik. Söylem olarak Sayın Bakanın birçok söylemine yürekten katılıyoruz. Bilgi ekonomisine geçmek, üretim merkezi olmanın yetmediğini, teknoloji

merkezi olmasını, bilgi ve üretimi yönetmeyi, büyüme, patentlerin pazarlanabilir ürün hâline dönüştürülebilmesini tüm bu kavramlar ve hedefler çok doğru şeylerdir. Biz 2023 hedefimizde Türkiye'nin ilk on büyük ekonomi içine girip 500 milyarın da üzerinde, 700 milyara varan bir ihracat hacmine ulaşabilmesi noktasında, ihracatımızın yüksek teknoloji ürünü hedefini de bu anlamıyla, yüzde 20'ler hedefinin üzerine de çıkarabilecek bir noktada olmalıyız. Bu hedeflerin hepsi güzel hedefler. Bu hedefleri söylerken Sayın Bakanın söylediği başka bir nokta ise bu hedeflerin gerçekten tartışılabilir noktada olduğunu gösteriyor; diyor ki Sayın Bakan: "Ekonomik performansımız çok güzel." Bunun böyle olabildiğini çok arzu ederdik. Keşke ekonomik performansımız dünyanın bize benzer ülkeleriyle karşılaştırıldığında bizim o ülkelerle almış olduğumuz mesafe ona göre olmuş olsaydı. Türkiye maalesef bugün geldiği ihracat rakamlarıyla ekonomisinde pahada hafif ürünler değil, teknolojisi düşük, Avrupa'nın terk ettiği, otomotiv, demir çelik ve benzeri alanlarda ihracat yapabilmeyi kendisine ihracat için hedef seçmiş bir ülke konumunda. Bizim temel hedefimiz bu olmamalı. Türkiye bunları muhakkak ki yapmalı, Türkiye tekstilde, otomotivde, demir çelikte, dökümde ve benzeri alanlarda ihracatta Avrupa'nın terk ettiği alanları doldurmalı ama asıl hedefi az önce de söylediğim ve Bakanın da hedef olarak koyduğu hedefler olmalı, yüksek teknoloji.

Peki, Türkiye'nin on yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarındaki ortalama büyümesinin ne noktada olduğuna da bir baktığımızda, 2012'deki büyüme hızımız 2,2; 4 hedefiyle başladık, 3,2'ye düştük, 2,2'yle tamamladık. On yıllık iktidar döneminin 2002'yle 2012'nin ortalama büyümesi yüzde 5. 1946-2002 büyümesi 5,1. Yani Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarından önceki tüm dönemlerin ortalama büyümesini yakalayamamış bir on yıllık ekonomik büyüme performansı var. Şimdi, bu ekonomik büyüme performansını "dünyanın gıptaıyla izlediği bir büyüme performansı" olarak göstermenin mümkün olmadığını açıkça söylemek istiyorum. Hele hele bizimle ilgili, benzer ülkelere baktığımızda, Güney Kore'nin, Arjantin'in, Brezilya'nın ve benzeri ülkelerin geldiği noktalar bu anlamıyla çok daha büyük. Bizim büyüme hızımızdaki gerileme, 2011 ile 2012 kıyaslandığında, çok ciddi bir noktadadır.

Değerli arkadaşlar, bu anlamıyla, tarihsel gelişim içerisinde büyüme hızımız geçmiş dönemlerle kıyaslandığında çok büyük bir başarı grafiği göstermiyor. Bizim gibi gelişen ve yükselen ekonomilerin son on yıllık büyüme hızlarına baktığımızda onların yüzde 6,5. Bu, IMF ve diğer bilimsel kuruluşların rakamlarıdır, Türkiye yüzde 5 büyümüştür bu notlar içerisinde.

Türkiye'nin bu büyümesiyle birlikte, ekonomik hayatında sanayisinin dışa bağımlı bir hâle geldiği de çok açık bir noktadadır. İthalata dayalı bir büyüme Türk sanayisinin en büyük zafiyetlerinden biri hâline gelmiştir. Bu anlamıyla bizim bu konuda görüşmemiz gereken en temel noktalardan bir tanesi de Türk sanayisinin ve KOBİ'sinin ihracatında hem bu noktadan, içinde bulunduğu noktadan daha ileriye çıkabilmesine imkân sağlayabilmek hem de Türkiye'nin bundan sonraki süreçte sanayisinin yükte hafif, pahada daha ağır diyebileceğimiz, yani katma değeri yüksek ürünler ihraç edebilen bir noktaya gelebilmesini sağlamak olmalıdır. Bu nokta itibarıyla, gelinen nokta itibarıyla Türkiye'nin durumunun hiç de Sayın Bakanın ekonomik performansla ilgili söylediği güzel sözleri kanıtlayacak noktada olmadığı çok açık bir gerçekliktir.

Bunlara bu kanun içerisinde çok değinmek istemezdim ama eğer bakan çıkıp da "Ekonomik performansımız dünyaya parmak ısırtıyor." deme noktasında olursa, bizim de bunun böyle olmadığını, doğru değerlendirme ve tespitlerle, içinde bulunduğumuz durumu doğru görüp o durumun içinden daha doğru çıkabilmenin yollarını iyi tespit etmemiz gerektiğini bilmemiz lazım. Bunun için bunları burada söyleme gereği duydum.

Bu kanunla ilgili söyleyeceğimiz temel nokta ise, üniversiteyle sanayi iş birliğinin artırılması noktasında bu kanunda temel mantık da -az önce Sayın Alim Işık'ın da söylediği gibi- öğretim üyelerinin sadece yüzde 30 pay alması noktasında bir teşvikle bu işte işin içerisine buluşçu olarak fikrî mülkiyetlerini kullandırma noktasında yeterli bir anlayış olmadığını düşünüyorum.

Bu anlamıyla, aynı şekilde, kurumsal ilişkiyle üniversite-öğretim üyesi ilişkisinde üniversite öğretim üyesinin ve buluşçunun ön plana çıkarılmasının önemli olduğuna inanıyorum. Bu, buluşçu ve markalaşma-patent ilişkisinde, sanayide, özellikle de KOBİ'ler düzeyinde, sanayimizin ihtiyaçlarına cevap verebilecek, onun bürokrasiden arındırılmış, marka ve patent almaya teşvik edebilen, bürokratik engelleri önünden kaldırılmış bir noktaya gelmesine, patent kurumunun, özel sektörün ve bu konuda KOBİ'lerin yol göstericisi, uluslararası planda ve platformda önünü açan, onlara bu anlamıyla yeni yol gösteren bir yapılanma içerisinde olmasına ve bu nokta itibarıyla, Türkiye'nin daha fazla sayıda markalaşmaya ihtiyacı olduğunun altını çizmek istiyorum.

Bakınız, bugün Türkiye'nin dünyada bilinebilir ve katma değeri yüksek bir marka yaratamamış olması, bizimle aynı süreçte sanayileşmeye girmiş olan ülkeler bazında baktığımızda, gerçekten bizi üzmektedir. Bir Güney Kore'nin "Samsung" markasını bugün dünyada herkes tanıyabilirken bizim bunun eş değeri bir markayı yaratamamış olmamız, belki ona benzer sadece bir sigara markası, tüketenlerin bildiği bir "Samsun" markasıyla kıyaslama noktasında olmamız da bizim eksikliklerimiz olduğunun çok açık bir göstergesidir. Bu anlamıyla, burada bu kanunun görüşülmesinde, özellikle teknik ve sektörün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir

çalışmaya da ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacın karşılanabilmesi anlamında da bir alt komisyona ve alt komisyonda teknik bir çalışmaya, sektörün bu kanun düzenlemesinde taleplerinin alındığını Bakanlığın söylemiş olmasına rağmen hâlâ sektörün çok ciddi talepleri bu kanunda vardır, teklifleri vardır. Onların isteklerini de bu kanun içerisine yerleştirebilmek ve bu kanunu sektörün taleplerine daha uygun bir hâle getirebilmek için bir alt komisyon kurulmasına kesinlikle ihtiyaç vardır. Bu talebimizi Sayın Başkan ve Sayın Bakanla da dün akşam bize verdikleri brifingde paylaştık. Ben, bu anlamıyla, bu kanunun ülkemiz için daha mükemmel bir hâlde ve Türk sanayisinin, KOBİ'sinin ihtiyaçlarına cevap verip Türkiye'nin markalaşarak katma değeri yüksek, bilgiyi, yeniliği kullanabilen bir sanayi yapısına ulaşmada önemli bir kanun olduğuna inanıyorum. Bu anlamıyla da bir alt komisyonda çalışarak daha iyi bir noktaya taşınması konusundaki önerimizi de sizlere iletmış oluyorum sözlü olarak.

Bu duygularla, bu kanunun hazırlanmasında emeği geçen, sektörün temsilcilerine ve Bakanlık temsilcilerine teşekkür ediyorum. Komisyonun bu konudaki yapacağı çalışmalarda parti grubumuz olarak da en aktif katkıyı koymaya gayret edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Susam.

Sayın Ünal Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, Değerli Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok teknik bir kanun tasarısını görüşüyoruz, görüşeceğiz. Aslında Sayın Bakanımız tasarıyla ilgili detaylı bilgiler verdiler, benim ilave edecek fazla bir şeyim yok. Ama Sayın Bakanımızın sunuşundan sonra Sayın Alim Işık'ın yüksek tempoda, biraz da sinirli boyutta, efendim, Sayın Bakanımızın ekonomik...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, yanlış anlaşılma varsa ondan dolayı...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir latife olarak mı, laf atma olarak mı değerlendirildi?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır, latife de değil, laf atma da değil, gerçeğin şeyidir. Siz farkında değilsiniz herhâlde.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Gerçekler acıdır Sayın Başkan.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Siz farkında değilsiniz herhâlde, çok yüksek tempoda bir konuşmanız oldu.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sizi de üzmüş oldu herhâlde bu konuşmamız.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır, ben üzülmedim ama Sayın Bakanımızı sadece ekonomik performans...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Bakan buna cevap verir Sayın Başkan, sizin söyleyeceğiniz varsa kendinize ait, onu söyleyin siz, Sayın Bakan kendisini savunur.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ne söyleyeceğimi yazın, verin, ben de onu konuşayım.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Daha iyi olur, zaman kazanmış oluruz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz. Sabahın ilk latifesi olarak kabul ediyoruz.

Evet Ünal Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, Sayın Bakanın ekonomik performansla ilgili söylemiş olduğu ve sadece 230 milyar dolardan 800 milyar dolara çıkan bir gayrisafi yurt içi hasıladan bahsetmiş olmasını “dürüstlük” olarak değerlendirmedığınızı, dürüstlüğün...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Eksik, öbür tarafını eksik koyduğu için.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – “Eksik” dersiniz katılırim ama “dürüstlük” dediniz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Bakan anladı.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tutanaklardan bakın efendim. Yani, benim de anladığımı...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Bakan ne demek istediğimi anladı Sayın Başkan, kendi fikirlerinizi söyleyin,

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kendi fikrimi müsaade ederseniz söyleyeceğim.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Siz fikrinizi söyleyin, benim eleştirimi zaten Bakan Bey cevaplar, ben size söylemedim Sayın Başkan.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, satışma var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade buyurun, fikrimi söyleyeceğim.

BAŞKAN – Karşılıklı olmasın efendim. Teşekkür ederiz.

Buyurun, dinliyoruz efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bunun dürüstlük olmadığını söylediniz ve rakamlarla Türkiye'nin dış borcundan bahsettiniz ve dış borcunun artmasından bahsettiniz. Ben de sizin aynı söylediğiniz “dürüstlük” kelimesinin asıl burada gerekli olduğunu düşünüyorum.

ALİM IŞIK (Kütahya) – 221 milyar dolar 600 milyar dolar oldu, bu mu yanlış?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Rakamlar değil, oranlar önemlidir. Siz efendim, bunu çok iyi bilirsiniz. Şimdi, kamu net borç stokunun 2002’de gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 61,5 iken bugün yüzde 22,4, önemli olan burası.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Özel sektör ne oldu?

BAŞKAN – Efendim, Sayın Işık, pardon, bir saniye.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Söyler olmaz mıyım? Müsaade edersen onu da söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Kacır, bir saniye.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Bu rakamları bu ülkenin insanların ve her milletvekilinin bilmeye hakkı vardır.

BAŞKAN – Sayın Işık, bir saniye.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade ederseniz onu da söyleyeceğim.

BAŞKAN – Efendim, bir müsaade eder misiniz?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Buyurun Sayın Başkanım, müsaade sizin.

BAŞKAN – Sayın Işık, buradaki bütün arkadaşlarımızın görüş ve önerileri, eleştirileri, tenkitleri, hepsi bu ülkemizin geleceği adına önemli. Dolayısıyla, bazı arkadaşlarımızla aynı fikirde olmayabilirsiniz, sizin eleştirilerinize birtakım cevaplar da gelebilir ama bunu ikili konuşma hâline getirirsek toplantıyı sürdüremeyiz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Benim eleştirim Sayın Bakanadır, sözlerim onadır, muhatabı da odur. Ama, yani, bizim sözlerimizden yola çıkarak kendisi muhalefet olursa buna müdahale etmek zorunda kalırız.

BAŞKAN – Efendim, bir müsaade eder misiniz? Biz sabah bir toplantı yapıyoruz, birbirimize saygı içerisinde bu işi götürmek zorundayız, dolayısıyla burada her milletvekili herkesin muhatabıdır. Yani “Milletvekili benim muhatabım değildir.” deme şansımız yok.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sözlerimin muhatabı değildir.

BAŞKAN – Hepimiz ağızımızdan çıkanın arkasındayız, hepimiz de bir başkasının ağızından çıkan lafın muhatabıyız.

Evet, buyurun Sayın Kacır.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, ekonomik performanstan, Türkiye’deki makroekonomik göstergelerden bahsediyoruz. “Efendim, özel sektör de dâhil borçlar ne oldu?” dersiniz ki onu söylüyorsunuz, evet, 2002’de brüt dış borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 56,2 iken 2011’de de yüzde 39,4’e gerilemiş. AB tanımlı da var bu. AB tanımlı borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2002’de yüzde 74 iken 2011’de yüzde 39,2. Merak ediyorsanız paylaşalım.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Millî gelir bir gecede nasıl...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, Yunanistan’da bu yüzde 170,6, İtalya’da yüzde 120,7, Fransa’da yüzde 86, İngiltere’de yüzde 85, Türkiye’de yüzde 36; 2012 olarak söylüyorum, 2011’de de 39,2. Yani, şimdi, ekonomik göstergelere baktığımız zaman, hepinizin de içi ferah olsun, hepiniz buna sevinin, hepimiz sevinelim, bütün dünyanın, gelişmiş ülkelerin sıkıntıda olduğu bir dönemde Türkiye gıptayla izlenen bir ülke, Allah’a şükürler olsun. Dış borçlarda faize ödenen faiz ödemelerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2002’de yüzde 2,8 iken 2011’de yüzde 1,1 olmuş. IMF’ye borç sıfırlanmış. Efendim, merkezî yönetimin faiz ödemeleri, 2002’de vergilerin faiz ödemelerinin vergiye oranı yüzde 85,50 iken yüzde 17,4. Yani şunu söylemek istiyorum: Üzülmeysin, her şey çok iyi gidiyor.

Ve dürüstlük... İşte, bütün bunların hepsini beraber değerlendirmekse ben de size yardımcı olmaya çalıştım, her boyutuyla değerlendirmeye çalıştım. Dürüstlük işte, her boyutuysa, işte o da bu.

Teşekkür ederim efendim.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Kacır (!)

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Sayın Başkan, konu patent değil mi? Konu patent diye biz konuşmuyoruz. Eğer bunlara girersek elimizde her şey var.

Bunları konuşacaksak biz de konuşuruz Sayın Bakanım, dört saat falan konuşuruz eğer bunları burada konuşacaksak.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, çok teknik bir konuyu konuşacağız, çalışacağız. Dolayısıyla, elbette, aşağıda, Parlamentoda bu konu görüşülürken Türkiye'nin ekonomisinin geldiği yer zaten yeteri kadar tartışılacak. Biz daha kanuna odaklı konuşmalarımızı tercih edersek... Ben, tabii, gruplar adına yapılan konuşmaları özellikle kesmek ve sınırlandırmak istemedim. Gruplar adına elbette konuşmalar yapılırken daha geniş ve geneli üzerinde tartışmalar oldu. Dolayısıyla, bundan sonraki söz vereceğim arkadaşlara şahısları adına söz veriyorum, daha kısa ve katkı sağlayıcı konuşmalar bekliyorum.

Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın üyeler, değerli sivil toplum örgütü mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sanayi mülkiyetine ilişkin bir tasarımı görüşüyoruz, kurumsal yapıda bazı değişiklikler yapıyoruz. Kurumun kanun hükmünde kararnameyle idare edilmesi nedeniyle bunun kanun hâline dönüştürülmesi için Bakanlığın yaptığı çalışmaları takdir ediyorum, teşekkür de ediyorum ama sizin verdiğiniz dokümanda 2001 yılından beri çalışma var. 2003 yılından bu yana AKP iktidarda, 2013, Türkiye Büyük Millet Meclisine tasarı hâlinde yeni gelmiş. Ben yine de bu kadar gecikmeli de olsa, bu kadar kanun yapmakla ilgili mahareti olan bir iktidarın bu kadar gecikmeye rağmen böyle bir şey getirmesini de yine teşekkürle karşılıyorum. Bunu öncelikle ifade etmek istiyorum. Ancak, samimi olarak söylüyorum, burada 500 maddelik -Sayın Bakanın dün de ifade ettiği gibi- bir tasarıyla gelselerdi de keşke hep birlikte Borçlar Kanunu, Ticaret Kanunu gibi çıkarabilseydik, bir temel yapıya sahip olabilseydik. Ama iktidarın bu çoğunluğuna rağmen böyle bir yönetim gidemediğini görüyoruz. Onun da sebebini anlamakta güçlük çekiyorum.

Tasarı çok kapsamlı ve teknik. Görülüyor ki başvurular artmış, takdirle karşılamak lazım.

Anayasa Mahkemesi kararlarının gereğini yerine getiriyoruz. Bunu da takdir ediyorum çünkü bu düzenlemeyle bunları yapıyoruz.

Sayın Bakanın pazarlık marjını bırakarak alt komisyona “Evet.” demesini takdirle karşılıyorum -akşam bize onu ifade etti- ancak şunu söylüyorum: Sayın Bakanın espri yeteneğini her zaman takdir ederim ama “Bunu iki günde alt komisyonda çıkaralım.” demesini de Sayın Bakanın bu işi hafife almadığını, ancak latife olarak ifade ettiğini düşünmek istiyorum.

Ama şunu görüyorum ki buradaki düzenlemelerden, AKP'nin, hâla, on senesi geçmesine rağmen, kadrolaşma konusundaki hırsların hisleri düzeyine dönüştüğünü görüyoruz. Burada da bunu açıkça söylüyorum.

Yalnız, bahsedilmeyen bir şey var. Sanayi stratejisini Hükümet daha önce açıkladı. Sanayi stratejisinin incelenmesinde finansman altyapısının olmadığını açıkça ben, şahsım olarak, ifade edebilirim, söyleyebilirim. Fakat bunu şununla da söylüyorum: Bu kanunun sanayi stratejisiyle ilgisinin kurulmamasının, en azından birtakım hedeflerin belirlenmemesinin de bir eksiklik olduğunu ifade etmek istiyorum.

Ekonomiyle ilgili fazla bir şey söylemek istemiyorum çünkü bu herkese göre farklı ama bir iki şeyden bahsettikten sonra sözlerimi tamamlayacağım.

Ona da müsamaha edeceğinizi tahmin ediyorum Sayın Başkanım.

AKP döneminde ülkedeki tasarruflar millî gelirin yüzde 24'ünden yüzde 12' sine düştü, borçlanma 220 milyar dolardan 550 milyar dolara çıktı. AKP iktidara geldiğinde, hane halkı gelirinin her 100 lirasının 5 lirasını ödemeye verirken şu anda her 100 lirasının 50 lirasını ödemeye veriyor.

İthalat, ihracat: Devamlı bunu AKP'li arkadaşlardan ve Hükümetten de duyuyoruz. Bu ihracatın gelişmesi hakikaten korkunç hoşlandığım bir olay. Ben bu konuda da sorumlu bürokrat olarak çalıştım ama en azından işin namusu ve nezaketi gereği, ithalatın da ne olduğunu söylemek gerekir. AKP iktidara geldiğinden beri, ithalat-ihracat farkı, dış ticaret açığı 500 milyar doları aşmıştır ama buna ilave olarak cari işlemler açığı da 350 milyar doları aşmıştır. Olaya böyle baktığınızda, ekonominin de fevkalade iyi gitmediğini, neyin karşılığında büyüme sağlandığını görürüz. Dikkat ederseniz, geçen, 2011 ve 2012 yılında 60 milyar dolarlık aynı miktarda dış kaynak girmesine rağmen büyümenin birinde yüzde 8,8, 2012 yılında da yüzde 2,2'ye düştüğünü görüyoruz. Bu, olayların ciddi anlamda “sürdürülebilir büyüme” dediğimiz olaydan çok uzak olduğunu gösteriyor. Biraz önce bazı üye arkadaşlar ortalama büyümenin ne kadar olduğunu, Türkiye'nin geçmiş yıllardaki ortalamasına yakın bir büyüme olduğunu ifade ettiler.

Bir başka şey: Gerek tarım satış kooperatifi birliklerinde gerekse diğer bazı olaylarda 2000 öncesine gittiğini, Hükümetin bu konuda düzenlemeler yaptığını torba kanunlarda açık ve net olarak görüyoruz. Şimdi, çok sert bir neyi gördük? Ay başında açıklanan millî gelir rakamlarında iniş beklendiği gibi yumuşak değil, çok sert oldu. Sayın bakanların birbirleri arasında bir nizam, intizam,

tutarlılık yok. Bir tanesi “Çok sert fren yaptık.” diyor, bir tanesi “Bu büyüme normaldir.” diyor. Bazı sayın bakanlar mali kuralı getirirken bazı sayın bakanlar, siz de dâhil, Sayın Bakana, Başbakan Yardımcısına bir omuz attınız, mali kural Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminden de düşmüş oldu. Yani, hiç olmazsa, siyasi mantık gereği, siyasi etik gereği, bunun neden öne çıkarılmadığının söylenmesi lazımdı, söylenmedi. Hiç cevap da vermiyorlar. Bu siyasi etik gereği gerekliydi.

Bakın, 2011 yılının ilk çeyreğinde yüzde 12,4 olan büyüme hızı 2012'nin son çeyreğinde yüzde 1,4'e düştü. Türkiye ekonomisi son çeyreğinde, son 13 çeyreğin en düşük büyüme hızına ulaştı, 1,4. Türkiye ekonomisi 2012'nin dördüncü çeyreğinde geçtiğimiz yılın aynı ayına göre 1,4, beklentilerin oldukça altında gerçekleşti.

Şimdi, yatırımlar ve tüketim harcamalarının gerilemiş olduğunu reel fiyatlarla görüyoruz. Yatırım ve tüketim harcamalarının gerilemesi hem vatandaşın tüketiminin kısılması anlamında, refahın azaltılması anlamında nedir, önemlidir hem de yatırımların azalması da ileriye yönelik problemlerin nedir, ortaya çıkacağına dair göstergelerdir.

Bakın, birkaç gün önce, ocak ayında sanayi üretimi 2,1 artmıştır yüzde olarak, evvelki gün açıklanan sanayi üretim rakamları “Şaka gibi.” diye gazetelerde yer almaya başladı çünkü Hükümet neyi açıkladığını, devlet neyi açıklamadığını -İstatistik Enstitüsü- çok net ifade edemedi. Belki bu ilk uygulamadan kaynaklanan bir şey olabilir ama en azından daha önce ne olmalıydı, toplum bilgilendirilmeliydi.

İhracata baktığımız zaman da ihracatın, TİM verilerine göre, mart ayında 0,3'lük, yani binde 3'lük, ilk çeyrekte ise yüzde 3'lük arttığını görüyoruz; uzun vadede de, inşallah, buradaki gördüğümüz menfi gelişmenin olmaması gerektiğini temenni ediyoruz en azından. Bu zayıf seyretmeyle ileride Türk ekonomisinin büyüme potansiyel hızına ulaşmasının -Hükümetin koyduğu 4 rakamına- biraz zor olduğunu görüyoruz.

Bu “gaz-fren”le ilgili tartışmalar hakikaten beni de bir milletvekili olarak, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak rahatsız ediyor. Dikkat ederseniz, sayın bakanlardan bir tanesinin dün açıklaması vardı: “Biz Merkez Bankasına talimatı verdik, bu meyanda bir aşağı, bir yukarı olabilir, onun için faizleri düşürdük.” Demek ki biz serbest piyasa mekanizmasıyla çalışan AKP'nin söylediği gibi ne değiliz, bir ekonomi yönetmiyoruz, ekonomik ortamda yaşamıyoruz.

Devletin nihai harcamalarını geçen yıl kısıttınız, bu sene artırmınıza rağmen büyümeyi artırmak için ne oldu, sıkıntıya girdi.

Yatırımlar 2011 yılında yüzde 18 artarken 2012 yılında yüzde 2,5 azaldı.

Kamu sektör yatırımlarını artırmınıza rağmen, artırmak istemenize rağmen, özel sektör yatırımlarında kamunun tam tersi, 2011 yılında özel sektör yatırımları yüzde 22 civarında artarken “Ekonomik ortam iyileşmeye doğru gidiyor.” dediğiniz bu dönemde bile, 2012 yılında, maalesef, reel olarak yüzde 4,5 azalmıştır.

Bunları uzatıp gitmek mümkün ancak benim ifade etmek istediğim bir şey var: Sayın Bakan, belki bu aşamada dönmek istemeyebilirsiniz ama gelin, hakikaten, 500 maddelik de olsa -ben şahsen partim adına burada söz veriyorum Komisyon üyesi olarak- ne gerekliyse, detayı neyse, gelin -doğrusunun o olduğunu da siz söylüyorsunuz- o 500 maddelik neyse, oturun, bir ay çalışın, biz de katkı verelim, diğer, sivil toplum örgütleri de katkı versin, Türkiye Cumhuriyeti için doğru neyse onu yapalım. Ben bunu ifade etmek istiyorum. Ama böyle de geçirmek isterseniz, hakikaten alt komisyonda da işte, “Ben yaptydım, daha önce böyle oldu, öyle oldu...” hafif böyle mızıldamaya gidecek olayları yapmanın bir anlamı yok. Gelin, doğrusu neyse katkı verelim, çıkaralım.

Hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, bu ara söz almak isterseniz... Son sözü zaten size vereceğim ama siz ne zaman arzu ederseniz söz alabilirsiniz, sizin öyle bir yetkiniz var efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hakkı var, yetkisi yok.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Hakkı var Sayın Başkan, yetkisi de olabilir belki ama “Hakkı var.” dersiniz...

BAŞKAN – Düzeltmeniz için teşekkür ederim efendim, sağ olun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Düzeltmeyse özüdür dileriz de hani, olur, öyle düşünmüş olabilirsiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, sektörümüzün değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime farklı bir şekilde başlayacağım. Bursa'nın fethinin 687'nci yılını kutluyoruz biz. Orada Şeyh Edebalî'nin Osman Gazi'ye nasihatinde geçen maddelerden sadece bir tanesini söyleyerek başlıyorum, Şeyh Edebalî Osman Gazi'ye diyor ki: "Güç gider, bilgi yaşar." O yüzden biz bilginin önemine çok dikkat çekiyoruz, bu konuda farkındalık oluşturmak için de çaba sarf ediyoruz. Nitekim, özellikle on yıldır eğitime ayırdığımız bütçe her sene 1'inci sırada yer alıyor. Binlerce derslik yaptık, üniversite açtık, açmaya devam ediyoruz; üniversitelerimizin dünya çapında yer alması, ilk 500 üniversiteye, 100 üniversiteye girmesi için de yarışıyoruz. Nitekim, son açıklanan değerlerde, 10 tane üniversitemiz ilk 500 içine girdi.

Yani, bahsedilen hususa geleceğim şimdi. Kısa bir konuşma yapacağım.

Yaklaşık 4-5 bin sayfadan çıkardığımız "2023'e Doğru İleri Teknoloji Projeleri" diye 100 slaytlık bir şey var. Yani, Türkiye'nin büyümesi, ekonomik gelişmesi sadece ithalata dayalı değil, yani bu konuyla alakalı, işte, patente, AR-GE'ye, inovasyona, keşfe, buluşa dayalı büyüme yaşıyoruz.

Savunma sektörüne de baktığınız zaman, savunma sanayisinde de ilk 100 içinde yine bizim şirketlerimiz yer aldı.

Şimdi, buradan hareketle, Türkiye son on yıldır büyük bir ekonomik gelişme gösterdi. Elde edilen bu büyüklüğün artırılması ve sürdürülebilir olması için AR-GE ve inovasyonun ne kadar önemli olduğunu hepimiz biliyoruz ve farkındayız. Özellikle son yıllarda AR-GE'ye yapılan destekler ve farkındalık sonucunda, patent, tasarım, faydalı model, coğrafi işaretler, entegre devre topolojileri konularında ciddi artışlar sağladık.

Marka ve tasarımın katma değerinin ne kadar yüksek olduğunu da yine biliyoruz. Birçok uluslararası markanın ürünlerinin ülkemizde üretildiğini, burada üretildiği hâlde, sıkıntı burada yaşandığı hâlde katma değerini o markaların aldığını da biliyoruz. Dolayısıyla, Sayın Bakanımızın da, konuşmacıların da bahsettiği gibi dünyada da marka sayımızı artırmak zorundayız. Bunu önlemenin yolu, yeni buluşlar, bu buluşların patent alması, markaya dönüşmesi, ticaretleşmesi ve dünyayla rekabet edebilir hâle gelmesidir, bunun desteklenmesidir. Nitekim bakın ben size şimdi bu desteklerle ilgili birtakım bilgiler sunmak istiyorum:

Bu açığı kapatmak için Türkiye'nin 2000 yılında 2012 sabit fiyatlarıyla 3,4 milyar TL olan AR-GE harcaması 2012'de yaklaşık 11,2 milyar liraya çıktı. Güncel rakamla söylüyorum geçen sene -yani bu, karşılaştırma rakam değil- 1,5 milyar lira olan AR-GE harcamaları 2012 yılında 2,8 milyar liraya çıkarıldı, hemen hemen 2 katına çıkarıldı. Kaldı ki Türkiye'nin altyapı ihtiyaçlarını, diğer alanlara aktarılan kaynakları düşündüğünüz zaman AR-GE harcamalarının da ciddi manada artırıldığını, bunun da çok eksik olduğunu, Avrupa Birliği seviyesine çıkmak için daha fazla artırım yapmamız gerektiğini hepimiz biliyoruz.

Yine burada baktığımız zaman, AR-GE harcamasının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yaklaşık 2 katına çıkarılarak 2000 yılında binde 48 iken 2011-2012 yılında bu binde 90'a çıktı; dolayısıyla 2 katına çıkarmış olduk. Bizim ilk etaptaki hedefimiz, bunu 1,5'a, daha sonra da yüzde 3'e çıkarmaktır.

2023 AR-GE hedeflerimizi söylemiyorum yani onları geçeceğim ama biz, işte bu büyümeyi nasıl sağladık ve nasıl sağlayabiliriz, sürdürebiliriz onları anlatıyorum.

SAN-TEZ Programı çerçevesinde üniversitelerle yapılan bilimsel çalışmaların ticaretleşmesine katkı sağlayarak burada ciddi bir artış sağladık.

Yine en son TÜBİTAK Yasası'nda, çıkarılan yasayla TÜBİTAK'ta elde edilen buluşların ticaretleştirilmesine de olanak sağladık.

Özellikle üniversite-sanayi iş birliğine yönelik projeler katma değer açısından son derece önemli projelerdir. Bu dalda üniversitelerle, mesela 43 projeye ODTÜ, 29 projeye İTÜ, Uludağ Üniversitesi, benzeri üniversitelerimizle birçok proje üretmişiz ve bunların da yeterli olmadığını düşünüyoruz.

Yine daha önce AR-GE merkezleri dediğimiz teknoloji merkezlerinde 2 tane teknopark varken bugün 49'a çıkarılmış, bunların büyük bir çoğunluğu da faaliyette ve buralarda bilimsel araştırmalara destek veriyoruz.

Yine bu firmalardaki istihdam sayısı 2 bin iken şu anda 18 bini geçmiş ama yine sadece dünyada bilim vadilerinde, bilişim vadilerinde, işte Silikon Vadisi dediğimiz yerlerde 30 bin, 40 bin, 50 bin mühendisin ve AR-GE personelinin çalıştığını biliyoruz. Yani bunları artırmak için de elimizden gelen gayreti gösteriyoruz.

Bazı şeyleri atlıyorum ve şimdi üniversitelere geleceğim. Bakın, 2000 ile 2010 yılları arasında patent başvuruları 12 kata çıkmış, patent tescilleri 28 kat artmış ve her yıl başvuru oranları artmaktadır. Tabii burada yabancıların başvuru sayıları da var, bunların oranları yüksek. Önemli olanın bizim kendi patent başvurularımızı ve marka başvurularımızı artırmamız olduğunu biliyoruz, o yüzden bu kanunlara ihtiyaç duyuyoruz.

Yine biraz önce bahsettim, dünyada ilk 100 üniversite içinde... Hâlen yurt dışında Bilim İnsanı Yetiştirme Destekleri Programı kapsamında 1.127 bilim adamımız Türkiye için çalışıyor, buluş için çalışıyor. Bu konuda -doktora veya...- binlerce insanımız desteklenmekte ve 2003'e göre 10-15 kat bu konuda artış sağlanmış bulunmaktadır.

Yine baktığınız an bütün bu çabalar sonucunda bilimsel yayın sayısı bakımından –arkadaşlar, bunlar önemli- 2000 ile 2010 yılları arasında Türkiye, 8 basamak birden yükselmiş durumda. Türkiye kaynaklı bilimsel yayın ve yayınlara yapılan uluslararası atıf sayısı on yılda 15 kat artmış. Mesela, örnek söylüyorum: ISI veri tabanında yer alan Türkiye kaynaklı dergiler sadece 1995 yılında 3, 2000 yılında 4, 2002 yılında 4 olmasına rağmen 2012 yılında 75'e ulaşmıştır.

Yine baktığınız zaman, atıf sayısına bakıyorum: 1998 yılında 31 bin, 2002 yılında 50 binler civarındayken 2010 yılında 130 bin, 140 binlere kadar çıkmıştır. Dolayısıyla bu, üniversitelerimizin artık, bir bilim merkezi, bir araştırma merkezi hâline geldiğini gösteriyor.

Yine kısaca birkaç noktaya değinmek istiyorum bu açıklamalardan sonra: Eğer biz dünyayla rekabet edemez olsa idik, rekabet gücümüz yüksek olmasaydı bugün dünyanın her yerine ihracat yapamaz ve ihracatımız bugün rekor seviyelere çıkamazdı.

Yenilenebilir enerji desteği yerli imalat için yönetmelikte çok açık ve net. Nitekim biz Komisyon üyeleri olarak İzmir'e yaptığımız seyahatte, orada rüzgâr türbinleriyle ilgili üretim yapan bir firma, türbinde kullandığı bir maddenin yerli üretimiyle ilgili çalışmalar yaptığını ve bu yerli üretimi artırdığını ve bu artışla da destek oranlarının arttığını hepimize söylemişti.

Çok fazla uzatmadan kanunla ilgili birtakım notlara gelmek istiyorum. En önemli değişikliklerden bir tanesi üniversitede yapılan değişikliktir. Üniversitelerde, yapacağımız bu değişiklikte uzmanlara verilen payın minimum yüzde 30 olması demek, bunun yüzde 30'da kalması anlamına gelmiyor, isterse yüzde 100'ü verilebilir, isterse dışarıda bir şirket kurabilir, isterse bir başka şirketle anlaşma yaparak bu ticaretleştirilebilir. Buradaki amaç nedir? Hem üniversitelerimizin bilime katkısını artırmak hem de bu buluşların marka hâlinde tescillenerek, patent hâline gelerek ticaretleşmesi ve ülkemize kazanç sağlamasıdır. Daha önceki uygulamalarda bu yeterli değildi, bunu artırıyoruz.

Bakın ben size dünyadan bazı örnekler vermek istiyorum bununla ilgili: Türkiye'de nitekim, bakın bu mevcut durumda son beş yıl içinde üniversitelerden alınan patent başvurularının oranı yüzde 7 artmış durumda. Buluş olarak patent, faydalı model bazında da yüzde 4 artış sağlanmış. Amerika Birleşik Devletleri'nde 1980'li yıllarda 500 civarında olan üniversite patenti sayısı 2005'te 3.500'e, üniversite orijinli firma sayısı 5 bine çıkmıştır. Lisans geliri ise öğrenci başına 470 dolardır. California Üniversitesi orijinli 8.219 ulusal, 7.908 uluslararası, 2.090 adet de Avrupa patenti bulunmaktadır. Demek ki bizim ısrarla buraya doğru gitmemiz lazım. İşte biz, bu kanunla bunu gerçekleştirmek istiyoruz ve ben de bunun önünün açılacağını şahsen düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, toparlayalım.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Bir başka şey, yine burada söylendi faydalı model tarih oluyor. Yani Türk Patent Enstitüsü tarafından yayınlanan fasiküllere bakarsanız üç ayda bir binlerce patentin iptal edildiğine şahit oluyoruz. Bunlar, özellikle de yerli patentler. Maalesef başvuruların pek çoğu teknik olarak değersiz, bazen de bilimsel verilere dayanmıyor. Bunun örneklerini geçmişte çok yaşadık. Bir an önce Türkiye Patent Enstitüsü bu araştırma ve incelemeleri yapmak suretiyle bu hususlara bir denge getirilebilir. İşte burada da bunun önünü açıyoruz. Bu başvurular da en azından gündemi işgal etmemiş olabilir.

Bir başka husus, patent başvurularıyla ilgili harcamaların azalması ki bu, önünü açacak patentlerin.

Bir başka şey, özellikle teknoloji transferinden bizim bilgiye ve buluşa geçmemiz gerekiyor. Teknoloji transferi bir araçtır ama amaç değildir. Teknolojinin çok hızlı değiştiğini düşünürsek bunun ne kadar önemli olduğu, dolayısıyla marka, patent, faydalı model ve coğrafi işaretlerin de burada ne kadar önemli olduğu ortaya çıkıyor.

Önemli bir değişiklik de, yani birçok değişiklik var ama yaklaşık on dört ay süren marka tescil süresi dört aya iniyor. Özellikle, tekstil gibi hızlı değişen, piyasa şartları gerektiren mal ve hizmetlerin tescil süresinin uzun olması sebebiyle piyasaya sunamıyorduk bazı ürünlerimizi, tescil süresini beklemek zorunda kalıyorduk ve bunlar da şirketlerimize zarar veriyordu. Bu da ciddi bir yarar sağlayacak. Taklit ürünlere getirilen cezalar ve standartlar da piyasayı dengeleyecek.

Özellikle patent, marka, tasarım ve coğrafi işaret ihlaline verilen cezalar var. Suça teşvik, ırkçılık, küfür içeren ve terör örgütlerini simgeleyen sembollerin de, tasarımların da resen reddedilmesi bu kanun teklifiyle birlikte geliyor.

Ben inanıyorum ki bu kanun teklifi, ülkemizdeki marka, patent, tasarım, yeni buluş, bunların ticariliğe dönüşmesi noktasında ciddi bir açılım sağlayacak.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Zeybekci, buyurun efendim.

Süremizi de dikkate alırsanız teşekkür ederim.

NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Tabii ki Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de değerli Komisyon üyelerine ve tasarıнын hazırlanmasında emeği geçen tüm kurum temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Marka olmak yani “marka olalım” demekle “marka yaratalım” demekle, hadi işte, biraz önce değerli bir milletvekilimizin söylediği gibi “yurt dışından markaları satın alarak Türkiye’ye transfer edelim.” demekle Türkiye marka bir ülke olmuyor. Markayı koruyamazsınız, markayı çürütürsünüz, marka kokar ve bir kenara atarsınız, gider. Markanın olması için önce, ülkelerin her şeyiyle marka olması gerekiyor. Demokrasiyle marka olması gerekiyor, insan haklarıyla marka olması gerekiyor, barış ortamıyla, huzur ortamıyla, ekonomik istikrar ortamıyla, kalkınmışlığıyla, çevreye duyarlılığıyla, uluslararası arenadaki itibarıyla, bütün her şeyiyle marka olan, marka olmaya yüz tutan, itibar gören, insanların gitmek istediği, insanların orada olmak istediği, insanların mensubu olmak istediği bir ülke olmanız gerekiyor her şeyden önce. Taklit etmek veyahut da bir yerlere özenen ülkelerin maalesef markaları hiç olmuyor.

Zaman zaman Türkiye’deki markalara şöyle bir bakarsak, Türk firmasıdır, Anadolu’nun göbeğindeki bir firmadır. Anadolu’nun göbeğindeki bu Türk firmasının ürettiği bir ürünün ismi, markası maalesef İtalyan’ı andırmak ister nedense; gıda ürünü de olabilir, tekstil ürünü de olabilir, bu mobilya ürünü de olabilir. Bunun en çok şeyini de, genelde biz ülke olarak başımızın belası bazı şeylerle yurt dışı arenada sıkıntılar yaşadığımız zaman, mesela bir Fransız Parlamentosunda bir Ermeni tasarısıyla ilgili Türkiye aleyhinde düşmanca bir tavır gündeme geldiğinde Fransız ürünlerini, Fransız markalarını protesto etmek için bir toplumsal hareket başladığında yüzde 100 yerli sermaye Türk firmalarının Fransız markalarını takliden ortaya koydukları, ürettikleri bazı markaların yani Fransız değildir, yüzde 100 Türk’tür ama Türkiye’de tescil edilmiş yabancı bir isimdir. Kendilerinin Türk olduğunu, markanın Türk olduğunu ilanlarla duyurmak zorunda kalırlar. Biz bunu en son Fransa’daki bu sıkıntıda yaşadık, bir de bu terörist başının İtalya maceraları sırasında bazı firmalarımız çıktılar dediler ki “Biz İtalyan değiliz, biz Türk’üz.” diye bir açıklama yapmak zorunda kaldılar. Bunları söylerken onları eleştirmek anlamında söylemiyorum. Yani marka olmayı topyekûn, en alttan başlayarak her şeyiyle marka olarak algılanması gerektiğine inanıyorum. Hamdolsun bugün artık, bizim bir zamanlar buradaki hemen hemen herkesin almak istediği, giymek istediği, bir yerlerden hediye gelsin, Almanya’da bir ağabeyimiz varsa, bir akrabamız varsa “Bir Lev’is kot pantolon gelir mi acaba, onun giyip geldiği pantolon bana kalır mı acaba?” diye özendiğimiz yıllar çok daha böyle eski değİL. Belki genç arkadaşlarımız hatırlamayabilir ama bugün artık gençlerimizin hiçbirisinde hamdolsun böyle yabancı marka tekstil ürünlerine, konfeksiyon ürünlerine veyahut da bir kot pantolona istek, arzu yok artık. Çünkü Türk markaları çok daha kaliteli bir şekilde gerek Türkiye’de gerekse yakın coğrafyamızda artık kendi ürünleriyle, kendi isimleriyle, Türk isimleriyle satmaya başladılar. İşte bunun üzerinden yola çıkarak, ancak siz Türkiye’de insan haklarında, özgürlüklerde, demokraside, huzurda, barışta, kalkınmada, çevre duyarlılığında, her alanda dünyada işte itibarınızla bir noktaya geldiyseniz, artık bundan sonra marka üretebilirsiniz. Yani şöyle: Ankara’da, İstanbul’da, İzmir’de veya herhangi bir şehrimizde lüks bir restoran açacak olan insan, hiçbir zaman için kalkıp da gecekondı mahallesine veya bir varoşa, altyapısının olmadığı, kanalizasyonların açıkta aktığı bir mahalleye gidip de bu restoranı açmaz. Şehrin her şeyini de halletmiş, en güzel görünen, en nadide tabiat veya doğal güzelliklerin olduğu yeri tercih eder. Türkiye, inşallah bütün bu güzellikleriyle bu noktaya doğru geldi. Artık, tam zamanında, yani bugüne kadarki Türkiye’deki markalar, Türk firmaları veyahut Türk sivil toplum kuruluşları kendi ülkelerinin markayla ilgili menfaatlerini, kendi ülkelerinin haklarını kendileri savunur hâle geldiler. İnşallah bu kanunla, dün akşam da bir nebze bahsetmeye çalıştığım gibi Türkiye’nin uluslararası arenadaki marka haklarının, patent haklarının, diğer bu tarzdaki haklarının diğer sivil toplum kuruluşlarıyla, burada görüş veren ve hatta görüş vermeyen birçok sivil toplum kuruluşlarıyla diyalogla, onlarla iç içe, onlarla iş birliğiyle yeni bir misyon da üzerine yüklenmesi gerekiyor, yeni bir görev de üzerine verilmesi gerekiyor. Türkiye’nin kurumu olmalı Türk Patent Enstitüsü veyahut da Bakanlığımızın ilgili kurumları.

Ben Bakanlığımızın Değerli Bakanımız nezdinde yapmış olduğu çalışmalara burada teşekkür etmek istiyorum, takdirle burada tekrar bunların altını çizmek istiyorum gerek bu teknoparklarla ilgili uygulamalardaki inanılmaz başarılarından dolayı gerekse bu kanun içinde de yer alan ama bundan önce de uygulamada da görülen marka ve patent başvurularında vermiş oldukları karşılıksız desteklerden dolayı.

Üniversitelerimizin burada çok harekete geçirilmesi gerekiyor. Maalesef üniversitelerimiz asla bu noktaya gelemediler bugüne kadar ve gelme konusunda da bizleri heyecanlandıran, bizleri cesaretlendiren bir görüntü de vermiyorlar. Maalesef üniversitelerimizin görüntüsü şöyle: Üniversite mensuplarımız, oradaki hocalarımız gerek sanayi, teknoloji alanında, özellikle teknik bölümlerdeki hocalarımız nedense özel sektörle, sanayi kuruluşlarıyla, sivil dünyayla kavgalıdır, korku içindedirler. Çünkü bir fabrikaya gittiğimde, bir sanayi kuruluşuna gittiğimde, üreten bir yere gittiğimde acaba benim bazı eksiklerim ortaya çıkar mı endişesi içindedirler. Bence üniversitelerimizdeki hocalarımız bu alana doğru, yani gerçek hayata, o fanusun içinden çıkarak tabiatın tüm şartlarının yaşandığı gerçek hayata çıkmaları konusunda cesaretlendirilmeli, hatta zorlanmalı diye düşünüyorum. Burada işte, bir patent başvurusu olduğunda, bir lisans başvurusu olduğunda, bu gerçekleştiğinde ve oradan bir gelir elde edildiğinde bunun üçte 1'i, beşte 1'i, neyse onun hocaya verilmesinin de yanında böyle bir şey gerçekleştiğinde, gerçek hayatta uygulamaya girdiğinde, üretime dönüştüğünde, katkı yaptığında bunun aynı zamanda hocaların, yani bir yardımcı doçentin, bir doktora yapanın veyahut da doçentin yükselmesinde de katkı sağlaması gerekiyor. Yani ona bu kademeye çıkarken eğer öyle bir şey yaptıysa böyle bir katkının da bilimsel yayınları gibi, işte uluslararası makale yayınları gibi, kitap yayınları gibi artı bir değer olarak da gelmesi gerektiğine inanıyorum, onu da içine ilave etmemiz gerekiyor.

Ben alt komisyonun faydalı olacağına inanıyorum. Alt komisyonda da bazı düzeltmelerin, düzenlemelerin yapılabilceğine inanıyorum. Dün akşam bahsettiğim şeyleri burada tekrar etmek istemiyorum. Patent kurumumuzun uluslararası arenada çok güçlü bir şekilde hem araştırma hem soruşturma hem de ülkenin menfaatlerini, özel sektörün, markalarımızın menfaatlerini korumada tabii etkinlik kazanması gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, misafir milletvekilimiz var, Sayın Özgür Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Komisyon üyelerimizin söz talebi bitince söz isteyeyim dedim ama ben butona bastıktan sonra Sayın Aydın da söz istedi; isterseniz asli üyelere söz verelim.

BAŞKAN – Sayın Aydın vazgeçecek herhâlde, ben en son sözü ...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, ben söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Değirmendereli de söz istedi.

Efendim, toparlayalım, zaten herhâlde ortak bir alt komisyon dilekçesi, önergesi var.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, ben özellikle bir konuya vurgu yapmak istiyorum, onun için söz istedim.

BAŞKAN – Peki efendim.

Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şahsınızda Komisyonun tüm üyelerini, Komisyonu takip eden tüm milletvekillerini, Sayın Bakanın şahsında tüm bürokrasisini ve sayın basın mensuplarını saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, aslında burada meseleyi konuşuyoruz çok uzun, çok kapsamlı. Muhalefet partilerinin temsilcilerini dinlediğinizde de temelde kimsenin ayrışmadığı bir mesele var ortada ama esas olarak üzerinde tartışılması gereken, deyim yerindeyse zurnanın zırt dediği, işin püf noktasına değinmek gerekirse, yani mesela bu kanun üç senedir gecikiyor biliyorsunuz, bekliyor. Neden bekliyor? Çünkü bu iş, hani önü laf, arkası para, bu ilaçta patenti de kapsıyor ve ilaçta patentle ilgili çok ciddi düzenlemeler getiriyor. Bununla ilgili Sayın Bakana da soracağım, bu konuda bir etki analizine ihtiyaç var. Ama ben ilk önce, çok kısaca, zamanınızı almadan şunları ifade etmek isterim: Elbette fikrî mülkiyet, patent haklarının korunması ve belli korumalar hem sanayi teşviki açısından falan çok önemli, bu Komisyonunun burada bir ittifak içinde olması çok normal ama iş ilaç olunca iş biraz değişiyor. Çünkü diğerlerinden farklı olarak şöyle bir konu ortaya çıkacak: Bir kere doğrudan insan sağlığını etkiliyor. Bu konuda şöyle bir küçük örnek verilebilir: Başkan Bush'un ikinci döneminin sonlarına doğru bir şarbon tehdidi başlamıştı, birtakım zarflar açıldı, beyaz tozlar döküldü ve Amerika'da ve dünyada bir şarbon tehdidi, bir nevi bir biyolojik savaş tehdidi olduğunda –Şarbon şöyle bir hastalıktır: Eğer siprofloksasin varsa, yani "cipro" diye Türkiye'de de bildiğiniz siprofloksasin etken maddeli bir ürününüz varsa elinizde şarbon tehlike değildir, öbür türlü elinizde dünyanın en güçlü teknolojisi, en güçlü ilaçları olsa şarbondan bütün nüfusunuzu kaybedebilirsiniz.- orada Bush demişti ki "Hemen bütün ilaç firmalarımız siprofloksasin üretsinsin." Dediler ki "Efendim, patenti Almanların elinde." O dedi ki "Patent matent tanımam, ben böyle bir şeyi anlamam, derhâl bunu yapalım, çünkü önemli olan Amerika'nın ve Amerikan halkının sağlığıdır." Şimdi böyle bir şeyi tartışıyoruz. Hani ne demek bu? Her zaman bunu yapabilir misiniz? Siz öyle bir patent kanunu çıkarırsınız ki, hani ordular savaşmazlar

ama sonuçta, eğer güçlü bir ordunuz varsa savaşmazsınız, ordunuz yoksa en yakın komşunuz gelir sizi istila eder. İlaç sanayisini güçlü tutmak, her an hazır tutmak ve belli kabiliyetlerini gelişmiş hâlde bulundurmak bu açıdan çok önemlidir.

İnsan sağlığı açısından böyleyken bir de işin başka bir tarafı var Türkiye'ye özel, daha da üzerinde durmak lazım. Ben Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyesiyim ve biraz önce siz de bahsettiniz hem kendi Komisyonuma hem sizin Komisyonunuza İç Tüzük'ün 35'inci maddesi gereğince bunun bizim Komisyona da havale edilmesi gerektiğini söylüyorum çünkü işin yüzde 85'i aslında bizimle ilgili ama Meclis Başkanlığı tabii şöyle bir metne baktığında bunu Sağlık Komisyonuna ve Çalışma Bakanlığının da konusudur Çalışma Komisyonuna sevk etmemiş durumda. Bu hatanın derhâl ortadan kaldırılması lazım. Sizin böyle bir yetkiniz var 35'in birinci fıkrasına göre Sağlık Komisyonuna "Bunu siz de görüşün." diyebilirsiniz ve Sağlık Komisyonunun böyle bir yetkisi var 35'in üçüncü fıkrasına göre sizden derhâl talep etmesi gerekir. Bunlar yapılmadığı takdirde, şimdi normalde bir patent düzenlemesi yaptınız bunun maliyetinden bize ne? Adam bir şey icat etmiş, bunun karşılığı da bir fiyat koymuş, piyasa dengeleri içinde tüketilir ya da tüketilmez ama taktiklerinden sakıncalı ki inovasyon harcamalarını kendi şeyine göre tahsil edebilsin bu. Ama bu, öyle bir şey değil. Şimdi siz burada bir karar alacaksınız, bir düzenleme yapacaksınız, patent süresi, birazdan bahsedeceğim fiilen uzayacak ya da kısalacak ama Türkiye'de ilacın parasının yüzde 90 ila 95 arasındaki bir kısmını devlet ödüyor. Yani bunun bu boyutuyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu üzerinde, onların bütçesi üzerinde çok ciddi etkileri olacak. Burada 3 milyar TL'lik yıllık bir yük bindirmekten bahsediyoruz. Şimdi, 3 milyar TL'lik yük deyip geçmeyin, örneğin eczacılarla devlet arasında zaman zaman kepenk kapatmaya, zaman zaman sözleşme feshlerine kadar giden tartışmalarda mesele geliyor düğümleniyor, devlet diyor ki "Size 80 milyon TL'lik bir iyileştirme yapabilirim, reçete başına 25 kuruşluk bir sabit ücret." Eczacılar diyor ki: "Bu bizim işimizi çözmez. Bize yapmanız gereken destek 350 milyon TL'den aşağı olmamalı." Bakın, bu 350 milyon TL ile 80 milyon TL arasında bir denge, bir sözleşme imzalama anı bulunana kadarki çatışma bazen Türkiye'de eczaneleri kapatırıyor, ilaç, eczacılık hizmeti aksıyor. Bunun 10-12 katı bir şeyi burada hiç farkına varmadan devletin sırtına ve ilaç ödemelerine ekleme gibi bir durum var. Bu, son derece tehlikeli. Bunun mutlaka ilgili komisyonlarda enine boyuna tartışılması, etki analizlerinin yapılması ve bilerek karar vermek ya da üç senedir bu neden bekliyordu? Bir önceki Sağlık Bakanı konuya hâkimdi, o boyutuyla hakkını teslim etmek lazım ki defalarca kendi ağzından duyduğumuz bir konudur. Bu patentle ilgili yapılmak istenen bu düzenlemenin uluslararası şirketler boyutundaki talepleri duyduğunda ve incelediğinde bazı bakanlara "Aman ağabey, bunu kurcalama, bu bizi sıkıntıya sokar; sağlık boyutuyla da, ilaç ödemelerinde de çok sıkıntıya gireriz." dediğini ve kendisinin bunu uzun süredir beklettiğini kendi ifade ediyordu ve Bakan hâlâ daha Meclisimizin üyesidir ve kendisi de belki bu konuya bir açıklık getirir.

Onun dışında, tabii çok şey konuşmak lazım. Biraz konu hakkında bilgi de vermek istedim. Mesela 22 Haziran 1995'e kadar İhtira Beratı Kanunu'yla gidiyordu bu işler ve orada ilaç, ilaç üretimi ve benzeri konular istisna tutulmuştu ve yoktu. Ama daha sonra TRIPS Anlaşması ki önümüze biliyorsunuz TRIPS Anlaşması gümrük birliğinin ön şartı olarak dayatılmıştı, imzalandık ve on yıllık -1+4+5 yıl- bir geçiş süreci vardı. 1999'un 1 Ocak tarihinde çıkan bir kanun hükmünde kararnameyle altı yıl da öne çekildi ve bunların ciddi sıkıntıları oldu Türkiye'deki ilaç piyasası üzerinde. Ama şunu ifade edelim: Tüm dünyada pahalı ilaçla mücadele için patent sürelerinin düşürülmesi söz konusu ve bu tartışılıyor, bütün dünyada bu böyle. Bunu bir konuşmamız lazım. Yani Türkiye'de yirmi yıllık zaten bir patent süresi var, altı yıllık bir veri koruma var, burada yapılacak bazı değişikliklerle şimdi bunların üst üste binmesinin ayrıştırılması ve fiilen patent süresinin uzaması gibi bir tartışma gelecek ama patent süresi dediğiniz mesele şöyle bir şey: Yani yirmi yıl patent koruması var ya bu, bir zamanlar, yani ne diyoruz TRIPS Anlaşması, 1995, 1990, 1980'lerin sonları falan. Şimdi, o zamanlar Murat 124'ler vardı, Murat 131'ler vardı, bilgisayar dediğinizde Amiga vardı, Türkiye'de bir tek Vestel Goldstar ürettiyordu, içindeki çip 256 kilobayt boyutundaydı ama şimdi nasıl bilgisayarlar var, nasıl depolama alanları var, nasıl bir teknoloji var ve örneğin Hindistan - Çok örnek veriyoruz ya, Başbakanın da Millî İlaç Projesi'nde hedef gösterdiği işte Çin'dir, Hindistan'dır, birtakım ülkelerle ilgili olarak - ve Çin üç yıl ve bir yıla indiriyor patent sürelerini. Diyor ki "Eğer patent süreleri uzun olursa şu, şu, şu mahzurları var." Teknoloji ilerledi, örneğin eskiden Amerika'daki bir firma Hindistan'la yazışacağı zaman hani yazının gitmesi yirmi gün, yazının gelmesi yirmi gün, dört kere yazışsa falan böyle süreler varken şimdi bir e-maile bütün dünyada herkes birbiriyle birkaç saniye içerisinde yazıyor, cevaplıyor, dosyalar geliyor, gidiyor, laboratuvar çalışması yaptığınız yerde teknik imkânlar gelişmiş durumda. Yani inanılmaz bir imkân var. Artık, yirmi yılı bütün dünya, yani yirmi yıl zaten Türkiye'de de, bütün dünya patent sürelerini tartışıyor ve devlet, yani bu masa patenti kısaltmaya çalışıyor, başkaları uzatmaya çalışıyor. Yani burada böyle bir masayı dünya ülkeleri kurduğunda Sayın Bakanın tarafı, herkesin desteğiyle birlikte patent süresini kısaltmaya uğraşır, patent süresini uzatmaya uğraşmaz. Bir yanlışlık içindeyiz. Ben bunun kasten, bilerek, kötü niyetle yapıldığını yakın yere koymuyorum ama yürütülen birtakım lobicilik faaliyetlerinin bulunduğu

karşılığın, o üç yıllık “Aman bekleyelim” noktasından buraya geldiğimiz noktada Sayın Bakanı da döneminde yapmamak istediği, almamak isteyeceği bir karar noktasına getirecek. On yıl ilerden bugüne bakılınca da “İşte, o karar buna sebep oldu.” denilip de eleştiri konusu olacak bir şeyi yapmaktan mutlaka Sayın Bakanı ve bürokrasisini uzak tutmak gerekir diye düşünüyorum.

Bir şey daha söyleyeyim: Geçen hafta bir dünya devinin kanser ilaçlarıyla ilgili patent başvurusunun Hindistan Hükûmeti tarafından reddedilmesini Hindistan Temyiz Mahkemesi çok esaslı bir gerekçeli kararla reddetti. Yani hep şimdi “Hindistan, Hindistan, Hindistan” diyoruz ya o kararı bir okuyun. O kararı Sayın Bakan getirsin, hatta talep edelim Komisyonumuzun bir sonraki toplantısında bakalım.

Son olarak bir iki şey söylemem lazım; o da şu: Şimdi son on yılda ne oldu? Eskiden yerli ilaç, ithal ilaç, falan filan bunları konuşsam anlatacak çok şey var ama çok küçük bir şey söyleyeyim: Hükûmetin yerli ilaç konusundaki korumayla ilgili geleneksel tavrı terk edip ithali teşvik etmeye başladığı süreçte Bülent Eczacıbaşı hemen Zentiva’ya sattı ve bir panelde, ben panelinde yöneticiydim ve Adana’da katıldığı panelde demişti ki: “Biz gördük ki –tırmak içinde söylüyorum- bunlar bizi gözden çıkarmışlar. Bu ülkede artık yerli ilaç üreticisi olunmaz.” Bugün baktığınızda o çok öngörülü bir tavırmış, bütün yerli ilaç sanayi teker teker yabancıların eline geçti hızla. İlk satanlar çok kârlıydı, son satanlar neredeyse yalvarmak durumunda kalacaklar çünkü Türkiye’de yerli ilaç sanayiiyle ilgili çok ciddi sıkıntılar yaşanıyor ama yine de övünç kaynaklarımız var. Mesela geçen sene bu toplantıyı yapıyor olsaydık Mustafa Nevzat İlaç Sanayii’nin Amerika’ya kanser ilacı satmasıyla övünüyor olacaktık ve “Özgür Özel abartıyor” derdiniz. Mustafa Nevzat da Amerika’ya kanser ilacı satıyor ama maalesef Mustafa Nevzat İlaç Sanayii Amerikalılar tarafından satın alındı geçen sene. Yani bu gerçekleri de görmemiz ve konuşmamız lazım ve son olarak bir rakam vereyim: Neden bahsediyoruz? Yani patent olursa kutu başına maliyet yükselir. Pahalılık, yeni çıkan ilaçlar pahalı kalır. Onların fiyatını indirmeye baskı yapacak rakiplerinin çıkması ya da daha ucuz rakiplerinin üretiliyor olması noktasında ki elbette bir süre olacak ama bu, bu kadar uzatılırsa Türkiye’deki durumdan çok, aslında bunu 2002 ve bugün karşılaştırmalı veririm ama meseleyi siyasetleştirmek istemeden teknik olarak aktarmak için sadece bugünden örnek verelim. Türkiye’de satılan ilaçların yüzde 72’si sermaye bakımından değil üretim bakımından yerli, Türkiye’de üretiliyor, yüzde 28’si ithal ediliyor ama TL bazına bakarsanız durum yüzde 51’e yüzde 49. Yani, patentin bizi getireceği nokta, patentin uzatılması bunu ithal ilaçların TL’si lehine, kısaltılması da kutu ve yerli ilaçların TL’si lehine değiştirir. Bu bütün dünyada böyle. Bu tartışılır bir konu değil.

Bu noktada, ben, Komisyonun alt komisyon kurma talebi doğrudur ama yeterli değildir, mutlaka Sağlık Komisyonundan, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonundan, hem de her iki Bakanlığın katılımıyla yapılacak esaslı bir çalışmanın sonucunda buraya rapor yazmasını, o raporun beklenmeden bu Komisyonda herhangi bir çalışma yapılmasının doğru olmayacağını, yanlıtıcı olacağını talep ediyorum.

Bir de Sayın Zeybekci’yle zaman zaman çok farklı görüşlerde olduğumuz oluyor, çok ciddi tartışmalar içinde de olduğumuz oluyor ama biraz önce çok doğru bir şey söyledi, dedi ki: “Anadolu’daki yabancı isim kullanma merakı son derece sıkıntılı.” Evet, öyle. Şöyle bir örnek vereyim: Bilip bilmeden yabancı isim kullanma bu markalaşma noktasında bizi nereye getiriyor? Manisa’nın Akhisar Belediyesi, marka kent olma uğrunda kendisine bir marka yaratmış ve adına da “İlluminare” demiş, “İlluminare” ve bununla ilgili Roma’ya bir tanıtım gezisine gitmiş. “İlluminare” “illuminati”den geliyor. “İlluminati” kelime anlamıyla “aydınlanma” demek ama “illuminati”nin, baktığınızda, monarşileri yıkmayı, dinî inançları yok etmeyi, ulus devletleri ve vatanseverliği sonlandırarak sosyal düzeni altüst etmeyi planlayan ve faaliyetlerini bu uğurda yöneten bir tarikat olduğunu da görmek lazım. Akhisar Belediyesini mutlaka eski bir belediyece olarak tanıyor da Sayın Zeybekci, dikkatini çeker. Dini ortadan kaldıracak, ulus devletini parçalayacak “illuminati”yi fonetik adaptasyonla “İlluminare”ye çevirip Akhisar’ın marka kent olmak için Roma’da tanıtıma gitmesi meselesi gerçekten inanılmaz derecede hatalı bir kullanım. Hani burada dost meclisindeyiz, yabancı da yok nasıl olsa, ulusal basını saymazsak, siz o konuda bir uyarı yaparsınız herhâlde.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Özgür Bey hem eczacı bir arkadaşımız, konusuna çok hâkim, bir de siyaseti çok iştahla ve severek yapıyor. Ben de sabahtan beri merak ediyordum, ne zaman siyasi bir konuya girecek diye, sonunda bir cümle ekledi.

Teşekkür ederiz.

Efendim, size söz veriyorum.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN - Çok nazik bir insansınız ve çok kısa konuşacağınızı ümit ediyorum.

Teşekkür ederim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlar, değerli basın mensupları, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir iki konuda ben de düşüncelerimi belirtmek için söz aldım. Özellikle ekonomi konusu gündeme gelince nedense yaratılan algıya karşı rakamlar ortaya dökülünce iktidar milletvekili arkadaşlar rahatsız oluyorlar. Maalesef yaratılan algıyla rakamlar ortaya döküldüğü anda, açık seçik bir şekilde neyin ne olduğu ortaya çıkıyor. Doksan yıllık cumhuriyet döneminde ortalama büyüme 5,2 iken on yıllık AKP iktidarı dönemindeki rakamın 5 olması tabii ki rahatsız edici. Yani, yaratılan algının doğru olmadığı ortaya çıkıyor. 3 katı ekonomik büyümeden söz ediliyor, 3 katı bir parasal büyüme, 200 milyar dolarlardan, 250 milyar dolardan 750 milyar dolara çıkan bir gayrisafi yurt içi hasıladan bahsediliyor.

Tabii, biraz önce milletvekili arkadaşımız AR-GE'yle ilgili harcamalardan bahsederken 2002 yıllarında 3 milyar seviyesinde olan rakamın 2012 yıllarında 10 milyar seviyelerine sabit rakamlarla çıktığını söyledi. "Sabit rakamlar" kelimesi bir şeyi ifade ediyor herhâlde. Yüzde 5 yıllık ortalama büyümeyle 3 katı ekonomik büyümeye ulaşmanın bir izah edilmesi lazım on yıl içinde, ortalama yüzde 5 büyüyen bir ekonomide nasıl 3 katı bir ekonomik büyüklüğe, gayrisafi yurt içi hasıla büyüklüğüne ulaşıldığının izah edilmesi lazım.

2008 yılından günümüze kadar, 2012'nin sonuna kadar gayrisafi millî hasılanın artış hızı ile kişi başına düşen millî hasılanın artış hızı arasında yani kişi başına düşen millî hasılda 30 dolarlık yani beş yıllık ekonomik büyüme dönemi içinde 30 dolarlık bir kişi başına millî hasıla artışıyla ekonominin hakikaten nasıl bir durumda olduğunu görmemiz lazım.

Üretimle ilgili büyüme, tabii ki bu büyümeyi desteklemek için, üretimle ilgili özellikle büyümeyi desteklemek için, ihracat rakamları 30 milyar dolardan 150 milyar dolara çıktığı rakam ortaya konuluyor. Tabii, bu 30 milyar dolardan ihracatın 150 milyar dolara çıkması, ithalattaki artışı yan yana koyduğunuz zaman, üretimde mi artış olmuş, reeksportta mı artış olmuş kelimelerine bir açıklama getiriyor. 30 milyar dolarlardan yine ithalatın da 250 milyar dolara çıkması, üretimde ne kadar büyük zafiyetlerin oluştuğunu, ne kadar çarpık bir üretim modelinin geliştiğini ortaya sermesi açısından önemli.

Önümüzdeki süreç içinde bu kanunla ilgili olarak hakikaten fikrî mülkiyetlerin koruma altına alınması, belki sanayide yakalayamadığımız o olayı belki fikrî mülkiyetler konusunda yakalayamayız için bir fırsat doğuracaktır ama orada da hakikaten büyük eksikliklerimizin olduğunu görüyoruz.

549 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 94 yılında yayımlanmış, 2003 yılında bazı değişikliklere uğramış. 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 95 yılında, Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 95 yılında, tasarımlarla ilgili kanun hükmünde kararname 95, Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 95, Entegre Devre Topografyalarının Korunması Hakkında Kanun 2004 yılında yayımlanmış. Şimdi, 95 yılındaki kanun hükmündeki kararnamelerle daha hâlâ gelmişiz bugüne kadar.

Şimdi, Hükümetimizin en büyük övünçlerinden bir tanesi: "Biz, çok çalışıyoruz." Bu mevzuatla ilgili, kanun hükmündeki kararnamelerle ilgili herhâlde çıkar çıkmaz Parlamente'ye gelmesi lazım, yürütmenin yasamaya bunu havale etmesi lazım. Yürütme çıkartabilir, evet, acil ihtiyaca binaen kanun hükmünde kararname çıkartabilir. Mevzuata uygun hâle gelmesi için Parlamente'ye gönderilmesi lazım bunun. 95 yılında, hadi yedi senelik dönemi iktidarımıza ait değil, bugünkü iktidara ait değil, 2002'den sonra, 2003'ten sonraki dönemi... "2001'de mevzuat çalışmaları başladı." ibaresiyle dün brifing verdi arkadaşlar ve tasarımlar görüşmelere açılmış ama biz kanun hükmündeki bu kararnamelerle yürümeye devam edeceğiz, bunları yürürlükten kaldırmıyoruz. Kanun hükmündeki kararnameler yine yürürlükte kalıyor, bunları kanuna çeviremiyoruz maalesef ve bazı iyileştirmelerle, bazı problemler, ortaya çıkan problemleri bir torba yasa içine bu saydığım kanunları toparlayarak, bir torba yasa içerisinde bu kanunlardan doğan aksaklıkları giderme yöntemiyle uğraşıyoruz ki, bu aynı zamanda bizim yine fikrî mülkiyetlere ne kadar büyük önem verdiğimizizi göstermesi açısından önemli.

Dünya ülkeleri gayrisafi yurt içi millî hasıllarının yüzde 2'lerinde, yüzde 3'lerinde AR-GE'ye kaynak aktarırken bizim daha hâlâ binde 8'lerde olmamız, önümüzdeki süreç içinde bu mülkiyet haklarından da, fikrî buluşları geliştirme, patent yasalarından da, patent imkânlarından da ne kadar yararlanabileceğimiz konusunu da, mevcut politikaların hakikaten ne kadar yetersiz olduğu konusunu da açık bir şekilde ortaya koymaktadır. O açıdan, kanunun yine düşünülmesi, bu kanunun, bütün bu değişik kanunlardaki maddelerin tek kanun altında toplanıp yeniden değerlendirilmesi hakikaten önümüzde yeni bir fırsat. Belki bir iki ay bununla uğraşırız ama hep beraber çalışalım, bunları tek bir kanunda toplayalım ve aksaklıklarıyla beraber ortadan kaldıran yeni bir kanuni düzenleme yapalım.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Hayırlı olmasını diliyorum çalışmamızın.

BAŞKAN – Teşekkürler, sağ olun.

Sayın Bakan...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim, şöyle: Zaten bir önerge geldi.

Sayın Değirmendereli, kanunu size teslim edeceğiz, öyle görünüyor. Dolayısıyla siz orada enine boyuna, madde madde her şeyi konuşabilirsiniz. Onun için size teşekkür ediyorum. Sayın Bakana verelim ve son cevaplarına...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Kısacık, çok kısa müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Siyasetçinin çok kısıyasıyla benim mezurum birbirini tutmuyor, bak onu söyleyeyim.

Çok kısa olmak kaydıyla veriyorum çünkü siz tartışacaksınız zaten.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hakikaten burada önemli bir kanun, Türkiye'nin en çok ihtiyacı olan AR-GE konusundaki gelişmelerimizle ilgili bu konuda üniversitelerin, bilim insanlarının önünü açmaya yönelik çalışmalar yapacağız ama yani şunun da altını çizmeden geçemiyoruz: Yani, iktidar partisi, özellikle sayın bakanlar o kadar tatlı, o kadar toz pembe gösteriyorlar ki ekonomiyi, vallahi ben de şaşıyorum yani buraya geldiğimde ya ben nerede yaşıyorum, ben Edirne Milletvekiliyim, üç gündür, dört gündür bölgedeyim yani insanlar kan ağlıyor. Türkiye'nin en kıymetli toprakları yani Meriç Ovası'nda son altı ayda 15 bin dönüm arazi çiftçinin borcundan dolayı satılmış durumda. Söke Ovası'nda araziler satılıyor. Edirne'de 50 bin hektar arazi ekilemiyor, Türkiye'de 3 milyon dönüm arazi ekilemiyor.

Tamam, tarım geriye gidiyor, arkadaşlar, büyüyor bir şeyler ama lütfen şunu görelim: İktidar partisinin halkası etrafında büyüyor, iktidar partisi trenine binenler onu bir tarafından yakalayanların ekonomisi büyüyor ama ne olur...

BAŞKAN – Kemal Bey, öyle ateşliyorsun ki...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Ne olur görün, halkın durumu böyle değil. Yani bunun da altını çizmek...

Bir diğer önemli konu, Sayın Zeybekci dedi: "Marka önemli yani demokrasi de Türkiye'nin marka olması gerekiyor." Çok güzel yani bunu çok arzu ediyoruz ama pazartesi günü o Silivri'deki duruşmalar, Türkiye için, Türkiye hukuk sistemi için kara lekeydi, mahkeme terörü vardı yani bunların da üstüne önemle gitmemiz gerekiyor. Bunların altını çizmeden yani ne yapsak yani köklü bir demokrasiyi, sağlıklı, geniş kesimlere yayılmış bir ekonomiyi oluşturmadan daha büyük açılımlara ulaşmamız pek mümkün değil.

Evet, biz oraydık, neler olduğunu yaşadık. Keşke bir dahaki duruşmaya birlikte gidebilsek, çok arzu ederim.

BAŞKAN – Sayın Değirmendereli, çok teşekkür ederiz.

Toparlayın efendim, lütfen.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Şimdi son söz...

Değerli arkadaşlar, bir buçuk ay önce Çin'de bir fabrikayı ziyaret ettik. Fabrikanın cirosu, o şirketin cirosu 35 milyar dolar, bir tek şirketin ve AR-GE'ye ayırdığı para 3,6 milyar dolardı. Yani, bizim de Türkiye olarak böyle inşaatla, AVM ekonomisiyle bir yere gitmemiz, bu şekilde büyümeyle bir yere gitmemiz mümkün değil. Yani bu Değerli Bakan da, Sayın Bakan da söylüyor, değişik yerlerdeki platformlarda da ifade ediliyor; AR-GE'ye önem vermemiz, bu konuya daha çok ağırlık vermemiz, daha çok kaynak ayırmamız, bu çok doğru ama bir şey var yani şunu görüyorum maalesef: Yani, bir tek piringten bir tencere pilav yapılıyor, bir tek piringten bir tence pilav yapılıyor. Biz, böyle hayalî şeyler yapmanın ötesinde yani bu kanunla da birlikte, gerçekten Türkiye'nin kalkınma sıçraması yapması için bu AR-GE'yle ilgili, yüksek teknolojiyle ilgili bu konuya ilişkin çalışma yapanların önünü hızla açmalıyız, onlara çok ciddi omuz vermeliyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Değirmendereli, çok teşekkür ediyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Sayın Bakan söz almadan bir şey söyleyeyim bir konuyla ilgili.

BAŞKAN – Nedir efendim?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu önergeyle ilgili konuya da bir açıklık getirmesine ihtiyaç var çünkü.

Sayın Özgür Özel'in az önce yaptığı konuşmada patent sürelerinin uzamasıyla ilgili konuda sağlık kesiminin ve sağlık sektörünün ve ülke ekonomisinin, Çalışma Bakanlığının uğrayacağı zararlarla ilgili önemli açıklamalar yaptı ve bu konuda bunun Sağlık,

Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda da görüşülmesi talebi vardı. Biz de bunu, bu talebi önemsedik çünkü söylediği rakamlar, anlattığı olay, sağlık sektörü ve ilaç sektörünün dünya üzerindeki geldiği nokta itibarıyla patent gibi bir yasal düzenlemeyi yaparken bunun ülke ekonomisi ve sağlık sektöründeki getirileri ilişkisini doğru görmek ve sağlık sektörü içerisinde bulunan insanların öngörülerini de bu anlamıyla değerlendirmek Komisyonumuz açısından da önemlidir. Bu anlamıyla, biz, bu Komisyonun görüşünü almayı arzu ederiz alt komisyon çalışmaları içerisinde.

Sayın Bakan da bu konuda görüşlerini belirtsin. Tabii ki açıklama yaparsa, tatmin edici bir noktaya gelirse iyi olur diye düşünüyorum ama bunu da Başkanlık tarafından aynı şekilde değerlendirmenizi rica ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, size söz vereceğim. Tabii, sabrınız için teşekkür ediyorum. Birçok soru var cevaplanması gereken. Dolayısıyla arkadaşlardan mümkün olduğu kadar kısa konuşmalarını istedim ama sizden de mümkün olduğu kadar bütün sorulara cevap vermenizi isteyeceğim. Süre konusunda bir sınırlamanız yok.

Buyurun efendim.

Arkadaşlar sabırla dinleyeceklerdir, öyle ümit ediyorum.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, ben de milletvekili arkadaşlarımızın katkılarına, eleştirilerine teşekkür ediyorum.

Tabii, bir ekonomi değerlendirmesi yapmak amacıyla bu Komisyonda bulunmuyoruz. Eğer öyle bir amaçla bulunsaydık çok daha farklı rakamları birlikte analiz edebilirdik; her rakamın ne anlama geldiğini, bunun karşı rakamının ne anlama geldiğini, hepsini müzakere etme imkânımız olurdu ama konumuz o değil. Yani söylemek istediğimiz şey şuydu: Türkiye bir ilerleme süreci içerisinde, sıçrama yapması gerekir. Bu konuda sınai mülkiyet hakları konusu, araştırma geliştirme konusu önemlidir. Bizim alade ürünlerle bu sıçramayı gerçekleştirme imkânımız yoktur. Dolayısıyla yüksek katma değerli, ileri teknoloji ürünler üretmeliyiz. Bugün ihracatımızın kilogram değeri yaklaşık 1,5-2 dolar seviyesindedir. Almanya'da ihracat ürünlerinin kilogram değeri ise 7-8 dolar seviyesindedir ortalama olarak. Demek ki bizim "cari açık" diye konuştuğumuz konu, kilogram cari açığı değil, katma değer cari açığı, teknoloji cari açığı. Bu konuda hem kendimiz teknoloji geliştirmek hem teknoloji transferi yapmak gibi alanları önemsememiz gerekir. Daha zengin olmayız, daha güçlü bir ülke olmalıyız. Bunun yolu da açıkçası bu alanlardır, sınai mülkiyet alanıdır, daha çok patentimizin olmasıdır, bunların lisansa dönüşmesidir. Bu alanı daha teşvik edici bir alan olarak görmemiz lazım.

Ben, bunları ifade etmek için o rakamlara işaret ettim. Yoksa bugün kişi başına millî geliri bizim 10 katımız olan ülkeler var sıralamada, bizden kişi başına millî gelir sıralaması yüksek. Hiçbir teknolojik ürünleri yok bunların, petrol satarak kişi başına millî gelirlerini bizim çok üstümüze çıkarmışlar. Dolayısıyla bu gerçek bir zenginlik değil, sizin çalışarak ürettiğiniz bir zenginlik değil. Biz, çalışarak zengin olmak mecburiyetindeyiz. Bizim başka bir yolumuz var mı? Yani çalışarak zengin olmaktan başka bir yolumuz yok, üretmek zengin olmak mecburiyetindeyiz. Gaz satarak, petrol satarak zengin olma şansımız olmadığına göre biz sanayiye merkeze almalıyız, ekonomimizin merkezinde üretim olmalı, sanayi olmalı çünkü bize inovatif ürünler sunan alan burasıdır, teknoloji geliştirme alanı buradadır. O açıdan bu alanı önemsemişimizi ifade ettiniz. Kuşkusuz, Türkiye'nin ihracat rakamları kadar ithalat rakamları da önemlidir. Ben, ithalat rakamlarının önemsiz olduğunu söylemedim. İthalatta, eğer ihracatın ithalatı karşılama oranında sorun görmeseydik biz teşvik sistemimizi cari açığı önleyici bir teşvik sistemi olarak uygulamaya koyar mıydık, cari açıda ön plana çıkan ürünleri tespit edip bu ürünlerde yatırım yapanlara "stratejik yatırım" adı altında çok daha büyük teşvikler verir miydik? Vermezdik. Demek ki biz "cari açık" dediğimiz konuyu önemsiyoruz.

İthalatta bazı ara mallarında ve bazı ürünlerde fazla dışa bağımlılığın ülke ekonomisi açısından gelecekte sorunlar doğurabileceğini gördüğümüz için yeni teşvik sistemiyle bu alanları, yeni düzenlemelerle bu alanları başka bir çerçevenin içine oturtuyoruz. Yoksa bunlar bizim önemsemediğimiz şeyler değil, tabii ki önemsiyoruz ama gelişirken, ihracatınızı artırırken kuşkusuz bazı yatırım mallarını, bazı ara malları ithal da ediyorsunuz. Bunlar alıp depoda çürüttüğümüz şeyler değil ki üzerine bir katma değer koyup sattığımız şeyler. İhracatımızı bu şekilde artırıyoruz.

Şimdi, bu ara mallarını, bu yatırım mallarını yeni teşvik sistemiyle Türkiye'ye misde daha çok üretmenin modelini geliştirmiş oluyoruz. Ayrıca AR-GE'si Türkiye'de yapılan, teşvik edilen ürünler eğer üretilecekse yatırıma dönüştüğü zaman bunlara 5'inci bölge teşviklerinden yararlanma fırsatı getirdik. İsterse 1'inci bölgede yapılsın, eğer TÜBİTAK, Bakanlığımız, KOSGEB gibi kurumlar bunun AR-GE'sini teşvik etmişlerse, bu ürün üretilecekse 5'inci bölge teşvikinden yararlanacak nerede yapılırsa yapılsın. Bir organize sanayi

bölgesinde yapılırsa 6'ncı bölge teşvikinden yararlanacak. Bunlar cari açığın önlenmesinde, teknoloji üretiminin artırılmasında önemli hususlardır. Yoksa ben bunların hepsine birden değinecek olsaydım kuşkusuz çok daha fazla bir şekilde konuşmak icap edecekti.

On yıl önce, Türkiye, millî gelirinden yüzde yarım civarında, binde 44'ler civarında AR-GE'ye pay ayırıyordu ama millî geliri 230 milyar dolardı. Bugün, binde 85'ler civarında AR-GE'ye pay ayırıyor, yüzde 1'e yakın ama millî geliri 800 milyar dolar civarında. 230 milyar doların yüzde yarımı, 800 milyar doların yüzde 1'i mukayese edildiğinde 6-7 katlık bir artıştan söz ediyoruz aslında yani 2 katlık bir artıştan söz etmiyoruz, millî gelir artışıyla birlikte 6-7 katlık bir artıştan söz ediyoruz. Bu yeterli mi? Tabii ki değil. Hedefimiz bunu 3 katına çıkarmak yani millî gelirin yüzde 3'ü seviyesine çıkarmak, 2 trilyon dolarlık bir millî gelir hedefiyle en az 60 milyar dolarlık AR-GE harcaması yapan bir ülke seviyesine çıkarmak. İşte teşvik sistemlerimiz, modellerimiz, üniversite-sanayi iş birliği konusunda yaptığımız çalışmalar ağırlıklı olarak bu konuda yaptığımız çalışmalar.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, bakın, çok önemli stratejik adımlar attı bu süre içerisinde. Bunları lütfen dikkatten kaçırmayalım. Bunlardan bir tanesi, Türkiye'nin kamu borçlarının millî gelir içerisindeki payının azalmasıdır. İnsanın geliri olur ama gelirin 2 katı kadar borcu olur; insanın geliri olur, gelirin yüzde 20'si kadar borcu olur. Borcun rakamsal değeri çok daha fazla olabilir ama gelirin içinde ödenebilir makul bir rakamsa bunun bir anlamı yoktur, bu sürdürülebilir bir şeydir. 100 lira gelirin varken 30 lira, 100 lira gelirin varken diyelim ki 100 lira da borcunuz var ama 1.000 lira gelirin varken 300 lira borcunuz var. 300 lira 100 liradan büyük yani "Borcunuz 100 liradan 300 liraya çıktı." dersiniz çok doğru bir şey söylemiş olmazsınız ki gelirin içinde yüzde 30 paya sahip, öbür durumda gelirin içinde yüzde 100 paya sahipti, gelirin yüzde 100'ü kadar borcunuz vardı, şimdi gelirin yüzde 30'u kadar, 25'yi kadar borcunuz var. Hangisi daha iyi; 100 lira geliri olan adamın 100 lira borcu olması mı daha iyi, 1.000 lira geliri olan bir adamın 250 lira borcu olması mı daha iyi? Onun için bu rakamsal değerlendirmeleri yaptığımızda bu tablonun içinde değerlendirmemiz lazım. Bunu azaltmak Türkiye açısından stratejik değere sahip bir şeydir.

Firmaların borcunda artış var. Firmalar yatırım yapıyor. Firmalardan eskiden başka ülkelere borç aldıklarında devlet garantisi istenirdi. Firmalar, kendi garantilerini kendileri götürüyorlar şimdi. Bu, firmalarımızın uluslararası düzeyde itibarının arttığı anlamına gelmiyor mu? Devlet garantisine ihtiyaç duymadan eğer yabancı bankalardan borçlanabiliyorlarsa, finansal kuruluşlardan kendi güvenceleriyle, teminatlarıyla borçlanabiliyorlarsa bu firmalarımızın uluslararası alanda kredibilitesinin arttığı anlamına gelmez mi? Lütfen bir de rakamları bu zaviyeden değerlendirelim, bu zaviyeden değerlendirdiğimiz zaman başka bir şey görüyoruz yani nereden baktığınıza bağlı biraz da değerlendirmeler. Ben, kimsenin bakış açısına bir şey demem ama bu bakış açısının da önemli bir bakış açısı olduğunu görmemiz lazım.

Bir başka konu: Türkiye'nin kamu borçlarının döviz cinsinden minimum düzeye indiğini görüyoruz. Türkiye'nin kamu borçları ağırlıklı olarak Türk lirasına dönmüştür yani kendi paramız cinsinden daha çok içeride kendi vatandaşlarımıza borçlanıyoruz, kendi paramıza dönmüştür ve dış borçtan iç borca dönmüştür borcun kompozisyonu. Eğer dış borç ağırlıklı bir borçlanma profiliniz varsa bu, gelecekte birtakım ekonomik ve siyasi baskılara daha çok maruz kalacağınız anlamına gelir. Türkiye, bu süreçte bu kompozisyonu değiştirmekle, kendi içine dönmekle, borçlanma profilinde Türk lirasına ve iç borç profiline dönmekle çok önemli başka bir stratejik adımı daha gerçekleştirmiştir aslında. Konuya bir de bu zaviyeden bakmamız lazım.

Merkez Bankası rezervlerinin 125 milyar dolar gibi bir noktaya çıkması, Türkiye'nin birtakım ekonomik operasyonlara maruz kalmasının önüne geçen önemli bir stratejik adım olmuştur. Türkiye ekonomisi 5-10 milyar dolar içeriye para pompalamakla veya 5-10 milyar dolar içeriden para çekmekle speküle edilebilecek bir ekonomi olmaktan çıkmıştır. Türkiye ekonomisini 5-10 milyar dolarla speküle etmeye çalışanlar, şimdi 100 milyar doları, 150 milyar doları kaybetmeyi göze almak mecburiyetindedirler. Dolayısıyla, Türkiye, güvenlik açısından, ekonomik güvenlik açısından Merkez Bankası rezervlerini artırmakla, kamu borçlarını düşürmekle, borcun kompozisyonunu değiştirmekle çok önemli stratejik adımları atmıştır. Bunları bu zaviyeden de görmekte fayda var.

Ben, eleştirilerinizden yararlanmadığımı söylemiyorum, tabii ki eleştirilerden de yararlanıyoruz ama başka bir boyutu daha olduğunu göstermek açısından bunları ifade etmek istedim. Arkadaşlarımızın ekonomiyle ilgili değerlendirmelerini isterseniz Genel Kurulda biraz daha fazlaca yaparız. Ben de daha hazırlıklı gelirim o zaman. Arkadaşlarımızın geneli üzerinde veya bölümler üzerindeki konuşmalarında daha ayrıntılı konulara girme imkânımız olacaktır.

Şimdi, Alim Işık Bey "Başvuralar iyi ama sonuçlar ne?" diye ifade ediyor. Sonuçlanma da dünya ortalamalarının üzerinde yani marka başvurularında yüzde 65'i tescil ediliyor, belgelendiriliyor, patentlerde yüzde 30. Patentlerde daha iyi bir noktada olmamız lazım. Demek ki patent başvurularında bir kısım nitelik sorunları var. O nitelik sorunlarını işte bu getireceğimiz tedbirlerle aşmak

istiyoruz. Faydalı model başvurularında yüzde 80 tescil oranı, tasarım başvurularında ise yüzde 95 oranında tescil yapılmaktadır. Dolayısıyla, tescil oranları, dünya tescil oranlarının üzerinde. Onlarla uyumlu bir tescil oranı olduğunu ifade etmek isterim.

“Efendim, tasarıda enstitü kadrolarında bir değişiklik var.” Evet, enstitünün yeni görevleri çerçevesinde birtakım kadrolar, hem içeriden yükselmeler, içeride yıllardır çalışan arkadaşların uzmanlığa terfi edebilmeleri hem de yeni kadrolarla yeni görevlerin daha iyi bir şekilde yapılabilmesi ve daire başkanlıklarının da bir artırılarak isimlerinin değiştirilmesi. “Efendim, daire başkanları da değişebilir mi? 4 tane de müşavir kadrosu ihdas ediyorsunuz.” Arkadaşlar, enstitüde müşavire de ihtiyaç var. Ayrıca daire başkanları değiştirilmesi gerekiyorsa değiştirilir yani daire başkanlarının değiştirilmesi konusu nihayetinde enstitünün bir iç tasarruf konusudur. Bir daire başkanı, ömrünün sonuna kadar daire başkanı olacak, bunun güvencesi nerede var? Patent Enstitüsü Başkanı ömrünün sonuna kadar Patent Enstitüsü Başkanı mı olacak? Ben ömrümün sonuna kadar bakan mı olacağım? Siz ömrünüzün sonuna kadar milletvekili mi olacaksınız? Böyle bir şey olmayacak. Yani bu enstitü daire başkanlarının değişeceğine bir işaret değil. Yani biz değiştirmek istiyorsak bugün de değiştiririz, buna mani bir şey yok. Dolayısıyla, bu müşavir kadroları, yeni kadrolar enstitünün yeni dönemdeki ihtiyaçlarıyla uyumlu olarak hazırlanmış meselelerdir yani kadrolaşma meseleleri, tartışmaları artık çok geride kalmış olması lazım. Yani bugün Türkiye’de kadrolaşma meselesinin tartışılacak bir mesele olmadığını şahsen düşünüyorum.

“Resen reddetme olmasın.” diye arkadaşlarımız ifade ettiler. Bu resen reddetme eğer bir belgeye, bir bilgiye dayanıyorsa resen reddetme yani “Senin tipini beğenmedim, boyun uzun geldi, gözünün üstünde kaşın var, bunun için senin başvurunu reddediyorum.” Böyle bir şey olamaz. Eğer başkası da bu tasarımı yapmışsa önceden ve biz buna belge vermişsek, böyle bir tasarıma belge vermişsek yani bununla ilgili insanlar yeniden itiraz etsinler, mahkemeye gitsinler vesaire bunlarla insanlar uğraşmasınlar diye bu düzenleme bunun içerisinde getirilmiş oluyor yoksa “Birinin tipini beğenmedik, bunun başvurusunu reddedelim.” gibi bir düşünce kuşkusuz olmayacaktır.

Sınai mülkiyet düzenini 550-600 maddelik tek çatı altında sınai mülkiyet kanunu adı altında toplamaya ihtiyaç var mı? Büyük bir ihtiyaç görünmüyor. Yani mevcut kanun hükmünde kararnamele büyük bölümü işlevini sürdürüyor zaten. Ama yeni ihtiyaçlar ortaya çıktığında... Şimdi bu yapacağımız 90 maddelik düzenleme o kanun hükmündeki kararnamelerin patentse patentin, faydalı modelse faydalı modelin, tasarımsa tasarımın, markaysa Markalar Kanunu’nun, coğrafi işaretse Coğrafi İşaretler Kanunu’nun veya topografyalarsa topografyalarla ilgili, entegre devrelerle ilgili kanunun içine nüfuz edecek zaten bu değişiklikler ve o kanunlar bir bütün hâlinde, bütünlük içerisinde işlemeye devam edecek yoksa “Bu kanunların hepsini yeniden yazalım, adına da sınai mülkiyet kanunu diyelim...” Tabii ki yapabiliriz yani bunu yapmak için de ayrı bir çaba harcanabilir ama biz buna açıkçası bugün itibarıyla çok gerek görmedik. Geçmişte hazırlananlar da zaten ayrı ayrı hazırlanmıştı. Hani bunu kanunlaştırma sürecinde geçmişte hazırlanan yine dört, beş ayrı kanun olarak hazırlanmış, o şekilde geliyordu. Biz buna ihtiyaç hissetmedik. Çok operasyonel noktalarını, daha işlevsel hâle getirilebilecek noktalarına tespit ederek bu noktayı aşmayı daha uygun görmüş olduğumuzu ifade etmek istedim arkadaşlara.

“Söylemler ile hedefler birbiriyle uyumlu mu?” “Çok iyi konuşuyorsunuz, iyi söylüyorsunuz da sizin yok.” demeye getirdi Mehmet Ali Susam Bey, sağ olsun.

Tabii ki arkadaşlar, yani...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Ben öyle bir kelime kullanmadım.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) - Evet kullanmadınız, ben farkı bir ifadeyle ifade etmeye çalıştım.

Yani söylediğimiz şeylerin hayatta karşılığı var mı? Türkiye ekonomisiyle ilgili olsun, endüstriyel gelişmelerle ilgili olsun karşılığı hayatta var mı? Tabii ki bunlar belirli kriterlerle ölçüme tabi tutuluyor, belirli rakamlarla ölçüme tabi tutuluyor ulusal ve uluslararası değerlendirmelerde. Bu ölçümlere tabi tutulduğunda yani Türkiye ekonomisinin performansını gerçekten bugünkü dünya konjonktüründe iyi bir performans olarak birçok göstereyle görebiliyoruz. Siyasi değerlendirmeye de tabi tutuluyor. Buna da tabi tutulacak. Ben bunda da bir yanlış taraf görmüyorum. Tabii ki...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Siyasi değil. Mesela 2012’de 2,2 büyümenin sanayiden gelen payı yüzde 23. Yüzde 23’ün yüksek teknoloji ürünlerindeki payı yüzde 6. Yani böyle bir tablo sizi tatmin edebilen bir tablo mu? O anlamıyla soruyorum.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) - Bakın biz, konjonktürel bakmıyoruz bu rakamlara. Kısa dönemli...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Yüzde 67...

BAŞKAN - Evet... İkili tartışmaya girmeyelim efendim.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Birinci çeyrek, dördüncü çeyrek rakamları veya 2012 rakamları bir açıdan tatmin edici olmadığı zaman bu bütün bir geleceği veya bütün bir geçmiş ifade etmeyecektir. Daha uzun bir perspektiften bakmamız gerekiyor. Önümüzdeki on yıl zaviyesinden baktığımızda birtakım attığımız adımların, atacağımız adımların bizi bu on yılda nereye götüreceğine bakıyoruz yoksa 2012 yılında yüzde 4'lük bir büyüme hedefi ortaya koyduk, sonra dünyadaki gelişmelere göre -dünyayla entegre bir ekonomimiz var- revize ettik bunu ve ortaya başka bir tablo çıktı. Daha küçük bir büyüme rakamı çıktı. Ama bunu Türkiye ekonomisinin berbat bir hâlde olduğunu gösteren bir rakam diye takdim edersek kendimize, ekonomimize, performansımıza, dünyadaki algılanmamıza hepsine açıkçası ben haksızlık olur diye düşünüyorum. O açıdan bir bütün...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - O kelimeyi de kullanmadım, "berbat" demedim.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Hayır, sizin kullandığınızı ifade etmiyorum yani bu Türkiye'nin performansının kötü olduğuna işaret eden bir tablo değildir, onu ifade etmek istedim.

Türkiye, bugün orta noktaya gelmiştir, millî gelirden, teknolojiye orta bir noktadadır. Türkiye, düşük teknolojiyle ağırlıklı olarak üretim yapan bir ülkeden orta teknolojilerle üretim yapan bir ülke noktasına geldi. Evet, orta teknolojilerde yoğunlaştı üretim yapımız. Şimdi bir sıçrama yapmamız ve Türkiye'yle yüksek teknolojinin üretim içindeki, ihracat içindeki payını artırmamız lazım. Türkiye, orta gelir düzeyine geldi, geldiğimiz yer orta gelir düzeyidir. Yani fert başına 10 bin, 11 bin dolarlık millî gelir düzeyi orta gelir düzeyindeki ülkeler kategorisine geldiğimizi gösterir. Yüksek gelir düzeyindeki ülkeler kategorisine gelmedik. Ama bir sıçrama yapmak ve fert başına millî geliri 25 bin dolarlar seviyesine çıkarmak durumundayız ki yüksek gelir düzeyine sıçramış olalım, bunun çabası içerisindeyiz. "Geldiğimiz yer mükemmel, geldiğimiz yer yüksek gelir düzeyidir, geldiğimiz yer ileri teknolojiler düzeyidir, geldiğimiz yer demokraside ileri demokrasi düzeyidir." böyle bir iddiamız yok. İleri demokrasi düzeyine sıçrama yapmamız lazım, onun için yapmamız gereken işler var. Yüksek teknolojiye sıçrama yapmamız lazım, onun için yapmamız gereken işler var ve yüksek gelir düzeyine bir sıçrama yapmamız lazım, onun için yapmamız gereken işler var. Bu işleri müzakere ediyoruz. Yani aslında müzakere ettiğimiz işlerde, iş, bu işlerden bir tanesidir, bunu bu şekilde anlamak icap etmektedir.

Değerli arkadaşlar, sanayi stratejisiyle ilgisi var mı bunun? Var. Sanayi Strateji Belgesi'nin çok önemli bazı eylemleri ve politikaları sınai mülkiyet hakları konusunu ilgilendiren alanlar ve sınai mülkiyet düzenlemesini, Sanayi Strateji Belgesi bu düzenlemeyi zaten beklemektedir. Yani bu düzenleme de aynı zamana sanayi stratejisinde üniversite-sanayi iş birliği açısından -sınai mülkiyetleri-hakların güvence altına alınması açısından önemli bir yer tutuyor. Bugün Patent Kanunu açısından baktığımızda, sınai mülkiyet hakları Türkiye'de cezasız kalan bir noktadadır, Anayasa Mahkemesinin iptalinden sonra. Şu anda mahkemeler bu konuda ceza veremiyorlar. Başka hukuki yollardan insanlar kendi haklarını güvence altına almaya çalışıyorlar. Buna yerliler de dahil, yabancılar da dahil. Türkiye, yatırımlarda yerli, yabancı ayrımı gözetmiyor. Yabancı sermayeye "Sen yabancısın" demiyor. Yabancı sermayenin tanımı bile değişti, yaklaşımı bile değişti, uluslararası sermaye çünkü bizim de çok uluslararası sermayemiz var. Bizim bir çok yatırımcımız bugün başka ülkelerde yatırım yapıyor, yapmaları da lazım zaten. Eğer yatırım yapmazsanız bazı yerlerde on yıl sonra pazarınızı kaybedeceksiniz. Eğer Orta Doğu pazarlarına, Afrika pazarlarına, Avrupa pazarlarına, hatta Hindistan'a, hatta Çin'e biz başkalarının ülkemizde yatırım yapmaları için teşvik sistemi getiriyoruz ama bazı ülkelerde de bizim birtakım yatırımlar yapmamız gerekiyor. Eğer yatırım yapmazsak orada bir müddet sonra başkası yapacak ve biz pazarımızı kaybedeceğiz. Dolayısıyla bizim sermayemiz de, başkasının sermayesi de uluslararası sermaye boyutuna taşınmış bulunuyor. Yabancı sermaye kavramı... Sermayeye "yabancı" denilmiyor artık, "uluslararası sermaye" deniliyor ve sistemler uluslararası güvence sistemleri de bütünleşiyor. Dolayısıyla bizim sınai mülkiyet konusuna, yatırımlar, yabancı yerli yatırımlar konusuna bu zaviyeden bakmamız ve güvence sistemlerini bu açıdan değerlendirmemiz icap etmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu kanun hazırlanırken, Özgür Bey de ifade etti, ilaç sektörü konusu... Biz Çalışma Bakanlığımızla, Sosyal Güvenlik Bakanlığımızla, Sağlık Bakanlığımızla ve diğer ilgili taraflarla, Tarım Bakanlığımızla -tarımı da ilgilendiren boyutları var bunun- çok ciddi çalışmalar yürüttük ve bu çalışmalar sonucunda bir mutabakata vararak hem koruma tedbirleri konusunda hem cezalar konusunda bir mutabakata vararak biz buraya geldik. Burada yani patent süreleri falan uzatılıyor değil, ilaçta yirmi yıla yirmi yıl. Hatta Avrupa Birliğinde beş yıl daha uzatma şeyi var. Biz Avrupa Birliğine tam üye olmadığımız için bu beş yıllık süre bizde uygulanmıyor bugün itibarıyla. Şunu söyleyebilirsiniz: Yeni itiraz alanları getiriliyor. Bu itiraz alanları süre uzatımına imkân veriyor ama bizdeki veriler onu göstermiyor. Bizdeki veriler bu itiraz, yeni itiraz noktalarının bilakis işin süresini kısaltan sonuçlar doğuracağını ortaya koyuyor. Onları alt komisyonda arkadaşlarımız konuşur, tartışır...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Komisyonu ikna edebilirim eğer Başkan müsaade ederse.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Canım, ikna edersen biz ikna olmaktan korkmayız. Demokrasi ikna esasına dayanan bir sistemdir, ikna ederseniz tabii ki... Onun için ben aykırı fikirler de konuşulsun istiyorum. Çok aykırı olsun. Ne olursa olsun. Yeter ki fikir olsun. İkna ederse bizi problem yok yani. Konuşalım, tartışalım. Ha, ne kadar doğru, ne kadar haklı, biz de bunu görememiştir diyeceğimiz şeyler elbette olabilir. Olursa o zaman kuşkusuz bunu yaparız yoksa körü körüne bir patent kanunu getirelim, Sosyal Güvenlik Kurumunu 3 milyar dolar zarara, 5 milyar zarara uğratsın, işte bizim yerli ilaç sektörünü yok etsin, bunların hiçbir şey yapmasına imkân vermesin...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamamı mutabakatsız, bu metne yerli ilaç sanayisinin tamamı mutabakatsız, buna ne diyeceksiniz?

BAŞKAN – Efendim, müsaade ederseniz, Sayın Bakan bitirsin.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Şimdi mutabakatınızın olmadığı şeyin mantıklı olması lazım. Yani mantıklı bir mutabakatla, mantıksız bir mutabakatsızlık aynı şey mi? Şimdi siz mantıklı bir şey getiriyorsunuz, mutabık kalıyoruz. Mantıksız bir şey getiriyorsunuz. Ama diyorsunuz ki: Bu bizim sektörümüz için çok önemli. Doğru söylüyorsunuz, ama ülkemizin itibarı için de önemli olan işler var. Türkiye, hiç kimsenin hakkının korunmadığı bir ülke. Hiç kimsenin buluşunun korunmadığı bir ülke. Cezası yok. Ne biliyorsan yap. Şimdi bunda nasıl mutabık kalacağız? Yani burasında mutabık kalabilir miyiz? Eğer getirdiğiniz tekliflerden bir kısmı böyle sonuçlar doğuruyorsa ben o zaman nasıl mutabık kalacağım? Yani senin kâr marjını artırmak için, ben ülkenin güvenliksiz bir ülke, kimsenin hakkının korunmadığı bir ülke olmasına imkân verebilir miyim? Bize Murat 124'ü Mercedes fiyatına satarken de aynı şeyleri getirdiler "Koruyun bizi" dediler. Ama Murat 124 için kuyruğa giriyorduk biz ve Mercedes fiyatına satın alıyorduk. Eğer aynı sistem devam etseydi Murat 124'ü Mercedes fiyatına alacak bir korumacılık sistemini içerde devam ettiriyor olsaydık bugün hepimiz hâlâ bunlar için kuyruğa giriyor olacaktık.

Değerli arkadaşlar, yani mantıklı şeylerde mutabakata varacağız. Yani biz, mantıksız olduğunu gördüğümüz şeye de "Mantıksız, bunda mutabakata varamayız." diyemeyeceksek o zaman ne olacak yani?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Meclisteki araç olayını da Başbakanın Mercedes...

BAŞKAN – Sayın Özgür, lütfen...

Evet, buyurun.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Neyse yani bu konu üzerinde konuşuyorum ben. Eğer mutabakata varılırsa... Mesela anayasa tartışmaları yapılıyor, yüzde 100 mutabakatı bulabiliyor muyuz? Bulamıyoruz diye yapmayacak mıyız peki? Yapmayalım, eli sene daha geçsin, yüz sene daha geçsin. Olmaz ki yani.

Bir iş yapacaksanız, iş havada kalmayacak. Demokrasilerde birinci aranacak şey uzlaşmadır, tartışma bunun için vardır ama demokrasilerde uzlaşmanın, mutabakatın –oydaşma da diyoruz buna değil mi uzlaşmaya- oydaşmanın yakalanamadığı yerlerde çaresizliğin çaresi olarak oy birliği yerine oy çokluğu icat edilmiştir. Oy çokluğu çaresizliğin çaresidir. İş yapacaksanız bazen oy çokluğuyla yaparsınız. Oy birliğinin sağlanamadığı yerde ne yapacaksınız? Madem sağlanamadı, yapmayalım. Bir adam oy birliğinin sağlanmaması için ille de inat ediyorsa ben ne yapacağım o zaman? İş mi yapmayacağım? Siz de olsanız aynı şeyi düşüneceksiniz. Yani mümkün olduğu kadar oy birliği sağlamaya çalışırsınız. Mantıklı olan eleştirileri değerlendirirsiniz. İşin içine derç etmeye çalışırsınız. Ama nihayetinde iş yapacaksınız ve sonunda oydaşma yoksa oy çokluğu olacaktır. Oy çokluğu da demokraside çaresizliğin çaresi olarak bulunmuştur. Çaresizlik diye bir şey yok. Çaresizliğe mahkûm olamayız. İşimizi de yapacağız açıkçası. Onun için tabii ki alt komisyon olsun. Ben alt komisyon teklifini canı gönülden destek... Söylenmedik bir şey kalmasın. Denirse ki: "Biz söyleyemedik kardeşim alt komisyonda iyi bir çalışma olsaydı biz ne ışık tutacaktık konuya, çok önemli açılımlar getirecektik, olsun..."

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman oraya yerli ilaççılar da davet edilsin mesela.

BAŞKAN – Sayın Özgür... Sayın Özgür... Lütfen... Teşekkür ederim. Bitireceğiz şimdi.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Alt komisyonun kaç gün çalışacağına, kiminle görüşeceğine kendisi karar verecek, benim o konuda söyleyecek bir sözüm yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz, nasıl bakarsınız mesela böyle bir şeye madem her şey konuşulacak ya?

BAŞKAN – Sayın Özgür... Sayın Özgür, lütfen ikili konuşmalara girmeyelim, bitirelim.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Değerli kardeşim, bakınız bana sıfırdan tartışma başlattırmayın. Yani bir adam tartışmanın geçmiş boyutlarında etkili olamamış diyelim ki biz onlarla görüşmedik, onlarla tartışmadık, onlarla müzakere etmedik de buraya getirmedik değil ki bunu. Tartıştık, müzakere ettik, mantıklı gördüğümüz birçok hususu derç ettik,

cezalar konusunda, güvence sistemleri konusunda. Şimdi, konu komisyona havale etti. Ya orada etkili olmadık ama şimdi burada sıfırdan bir daha başlatalım. Vallahi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz bunu yerli ilaçların iç sesi olarak mı dillendiriyorsunuz?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Hayır, hiç kimsenin sesi... Eğer birisi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu ses ne?

BAŞKAN - Ya, Sayın Özgür, lütfen... Lütfen... Sakin ol.

Şimdi Sayın Bakan, bir müsaade ederseniz. Sayın Bakan, bir araya gireceğim.

Sayın Özgür, biraz evvel zaten bu konuyla alakalı kendi komisyonunuza da akşam altıda bir dilekçe vermişsiniz. Dolayısıyla, buraya da bir önerge hazırladınız, değerli arkadaşlarımız size katkı sağlamak adına fakat bizim gerekli yaptığımız görüşmelerde sizin komisyon başkanınız Meclis Başkanlığından bir talepte bulunmuş zaten. Bu, geniş anlamda Patent Yasası'nı biz burada görüşüyoruz. Bir tek sektöre alakalı, sizi ilgilendiren kısmını zaten sizin komisyonunuz Meclis Başkanlığından talep etmiş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Benim başvurum üzerine bugün edeceğini şifahen söyledi.

BAŞKAN – Evet. Bana geldi. Dolayısıyla, siz zaten böyle bir konu sizin gündemimize gelince tartışacaksınız.

İki: Herkes de bilir ki burada katılımcıların tamamı ve özellikle üye arkadaşlarımız bizim tüm milletvekillerine görüşlerini açıklamak üzere hem alt komisyon hem üst komisyon açıktır, önerilerini hem kendi grup temsilcileri vasıtasıyla taşıma imkânı sağlarlar hem de bizzat kendileri sağlarlar. Alt komisyonda da aynı faaliyetlere girebilirsiniz. Sivil toplum örgütlerinin tamamı da şunu bilir ki: Komisyonda arzu ettikleri zaman, istedikleri zaman bu çalışmalara katılabilir, söz alabilir, görüşlerini açıklayabilirler. Onun için burada tartışıyoruz ama ikili tartışmalara girerseniz oturumu yönetmekte zorlanırım. Bu konuda hassasiyetinizi ve nezaketinizi istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Haklısınız, sıkıntı yok.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, buyurun.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Değerli arkadaşlar, ben sizin sözleriniz üzerine aydınlatılmasını önemli gördüğüm noktaları aydınlatmaya, cevap eğer verilmesi gerekiyorsa bunlara cevap niteliğinde cevaplar vermeye çalışıyorum daha çok. Yani bu konularla ilgili tartışmaları kuşkusuz Genel Kurulda da, Komisyonun ilerleyen safhalarında da, alt komisyonda... Ben Parlamentonun nasıl çalıştığını biliyorum. Komisyonlar gündemine hâkim olarak çalışacaklardır. Kiminle görüşmek istiyorsa komisyonlar görüşmek istedikleri kişileri davet edebilirler ya da görüşünü bildirmek isteyen kişiler bugün olduğu gibi, bugün burada görüş bildirmek isteyen sivil toplum örgütleri de vardır. Eğer komisyonun ilerleyen safhalarında her madde için eğer görüş belirtmek isterlerse Başkanın inisiyatifiyle o görüşlerini burada da belirtebilirler. Yani komisyonlar buna müsait. Genel Kurul, zaten çalışma esaslarını, usullerini biliyorsunuz, kendi gündemine göre gündemine hâkim olarak bu çalışmalarını sürdürüyor. Komisyon çalışmalarıyla olgunlaşsın. Eğer bizim bugüne kadar yaptıklarımızı biz mutlak doğru, tartışılmaz gerçekler saysaydık, o zaman komisyona gelmesine ne gerek var? O zaman komisyonda eğer her şeyin doğru yapıldığı, artık Genel Kurulda başkaca bir şey yapmaya hacet olmadığı mutlak bir doğru olsaydı Genel Kurulda hiç kimsenin bir tasarı üzerinde konuşamaması, hiç kimsenin bir önerge verememesi lazımdı. Böyle bir iç düzenimiz var mı? Yok. Demek ki bizim yaptıklarımız mutlak doğru sayarak yaptıklarımız değil. Burada veya alt komisyonda yeni görüşler olacaktır. Komisyon da bir rapora bağlayacak, Genel Kurula gönderecek. Komisyonun da "Biz çalıştık kardeşim, işin en doğrusunu bulduk." deme hakkı var mı? Yok. Genel Kurulda başka bir milletvekili belki de hiç kimsenin göremediği bir noktayı işaret edecek. Onun için Parlamentonun çalışma düzeni bu açıdan son derece önemli. Gerçekten yani yasama süreçlerinde söylenmedik söz, bakılmadık nokta kalmasın. Ben bunları grup başkan vekilliği döneminde de bilen bir arkadaşınızım. O nedenle, komisyon çalışmalarını, Genel Kuruldaki çalışmaları şüphesiz önemsiyorum.

Bu kanun önemli. Bu kanun Türkiye ekonomisine, sınai mülkiyet konusuna, üniversitelerin bu konuya dâhil olmasına çok etki edecek bir kanun. Üniversitelere biz patent sahibi olma hakkı getiriyoruz, bu yeni bir şey. Şu anda hiç hakları yok ve bu nedenle sahip çıkmıyorlar. Hocalar şu anda eğer bir buluş yaparlarsa, bunu piyasayla paylaşırlarsa, patente dönüştürülürse ve bu lisansa dönüşürse patent gelirlerinin yüzde 100'ünü zaten kendileri elde etme hakkına sahip hocaların, hocaların böyle bir hakkı var. İsterse patent gelirini gider, piyasada lisansa dönüştürür ve yüzde 100'ünü kendini elde eder. Fakat patent süreci uzun bir süreç. Biraz masrafı var. Korunması ondan daha zor, patentini korumak daha zor. Bu nedenle hocalar da patente başvurmuyorlar. Araştırmayı yapıyor, makalesini yazıyor, akademik yükselmesinde o makaleyi kullanıyor; patente dönüşmüş mü, lisansa dönüşmüş mü buna bakmıyor. Üniversite de bundan beş para kazanmayacağı için üniversite de bu konuyla ilgilenmiyor ve sahip çıkmıyor. Şimdi, üniversiteye "Hocanın

araştırmasına sahip çık, bunun patente dönüşmesini sağla, bundan da gelir elde et, bunu da araştırmalara daha fazla harca, en az yüzde 30'unu da hocaya ver elde edeceğin gelirin..." Bu, üniversiteyi motive edecek bir şey. Hocaya daha fazla versin, vermesinin önünde bir engel yok. Hoca eğer bir müddet sonra üniversitenin kendisine az pay verdiğini düşünürse o araştırmacı, buluşçu hoca kendisine daha çok pay veren başka üniversiteler doğru meyledecek zaten. Üniversite de hocayı kaçırmamak için 40 verecek, 50 verecek, 60 verecek yani böyle bir mekanizma işlesin diye biz bunu yaptık. Yoksa doğrudan doğruya "Buluşun yüzde 75'i hocanıdır." deriz, üniversite gene ilgilenmez bu sefer konuyla. Der ki: "Ya bu çok kayda değer bir şey değil." Biz üniversiteyi burada kendisini motive etmek ve hocanın araştırmasına sahip çıkmasını sağlamak istiyoruz. Dünyadaki örnekleriyle de bu açıdan değerlendirdik.

Bir de yani buradaki yaptığımız konuşmaları, rakamları değerlendirirken lütfen şöyle bir değerlendirmeye tabi tutmayalım: Yani ben bir rakam ortaya koydum, işin hilesine kaçtım, bir tarafını söyle... Ben hilesine kaçmak için bir tarafını söylemedim. Yani millî gelir rakamını söylerken, bir büyüklükten bahsederken... "Ama niye borçlardan bahsetmiyorsun?" "Ama ithalattan bahsetmiyorsun?" Ya kardeşim onun bahsedileceği yerde, zamanda ondan da bahsederiz yani bir işin hilesine kaçmak amacıyla değil. Bir konuya vurgu yapmak istiyoruz. Vurgu yapmak istediğimiz konuyla bunun bağlantısı var, o nedenle böyle yapıyoruz. Ama değerlendirmeleri yaparken mesela ben hakikaten sıkıntılı bir alan buluyorum. Bu değerlendirmeleri... İşin namusu gereği bu da söylenmeliydi, işin şerefi gereği bu da söylenmeliydi. İşin dürüstlüğü bunu gerektirirdi. Haysiyet, şeref, dürüstlük, işin namusu. Arkadaşlar, bunlar siyasette çok kullanılması doğru olmayan kavramlar yani çok sık bunlara vurgu yapılması hem kavramlara zarar veriyor hem de birbirimizi çok rencide ediyoruz yani. Yani birbirimizi bunlar üzerinden rencide etmeyelim. Herkes bu konuda herkes kadar bu kavramlara hassasiyet göstermektedir. Herkes için değerli bu kavramlar. Bu kavramları böyle çok sık kullandığımız zaman bunlar böyle müstamel kavramlar hâline gelemmez. Bunların herkesin, her fırsatta başkası için âdeta yani "Sende bunlar yok." iması içeren yaklaşımlar içerisinde bunları kullanmasını ben çok sıkıntılı buluyorum şahsen yani bunu gözden geçirmemizde... Ben kendi adıma bunları mümkün olduğu kadar siyaset alanında kullanmamaya özen gösteriyorum, hele hele başkasının yaptığı işlerden bahsederken, başkasının yaptığı sözlerden bahsederken kullanmamaya özen gösteriyorum. Lütfen, buna özen gösterirsek daha iyi bir istikamette, daha doğru bir istikamette ilerleyebileceğimizi düşünüyorum.

Ben de katkılarından dolayı bütün arkadaşlarıma ayrıca teşekkür ederim ve tasarının inşallah hayırlı sonuçlar doğuracağına inanarak sözlerimi kapatmak istiyorum.

Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Susam'ın söz talebi var. İsterseniz önerge üzerinde vereyim.

Önergeden önce mi efendim? Çektiğiniz önergeyle ilgili, peki.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu çektiğimiz önergeyle ilgili bir bilgi sunmak istiyorum. Siz de açıkladınız. Sayın Özgür Özel'in dikkatini çektiği konularla ilgili olarak Sayın Bakan da çalışma yaptıklarını söyledi ama. Sonuç itibarıyla Komisyon Başkanından da Sayın Necdet Ünüvar'dan da gelen bilgiler çerçevesinde biz bu vermiş olduğumuz önergeyi geriye aldık.

Bir şey daha söyleyeyim. Bu tartışmalar içerisinde tüm amacımız, iyi bir kanun çıkması ve bu kanunun ülkeye ve sektöre yararlı olmasıdır. Bütün yaptığımız tartışmalarda da siyasetin üslubunun da düzgün olmasına özen gösteriyoruz. Bu Komisyon tüm sektörü dinlemeye çalışarak ve sektörün tüm taleplerini dikkate almaya çalışarak gayret içerisinde bir çalışma sergileyen komisyonlardan bir tanesi. Bu Komisyondaki tüm arkadaşlarımız da buna özen gösteriyorlar ama ben Sayın Bakanın söylemine şu anlamda katılıyorum: Bu Komisyon için değil ama ülkede siyaset üslubunun düzelmesine ihtiyaç var. Siyasetin üslubunun daha yapıcı olmaya ihtiyaç var. Bu konuda da herkes kendinin özleştirisini yapmasına ihtiyaç var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bir adet önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/756 esas numaralı "Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir alt komisyon kurulmasını ve alt komisyonun aşağıdaki milletvekillerinden oluşmasını arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Üzülmüş

Konya

Ümit Özgümüş

Adana

Alt Komisyon Üyeleri

1. İbrahim Halil Mazıcıoğlu (Gaziantep)
2. Metin Külünk (İstanbul)
3. Nihat Zeybekçi (Denizli)
4. Kemal Değirmendereli (Edirne)
5. Alim Işık (Kütahya)

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu efendim?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI NİHAT ERGÜN (Kocaeli) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saat 02.30'da kendi salonumuzda toplanmak üzere alt komisyon çalışmalarının tamamlanması, daha sonra da tamamlandıktan sonra tasarının tamamını görüşmek üzere oturumu kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 13.00